1
Всесоюзная ордена Ленина
БИБЛИОТЕКА
СССР
им. В. И. ЛЕНИНА

Масса а мехкашкара пролетарраш, вІашагІахкетаІ

СЕРДАЛО свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай областен комитета а
Грозненски горкома а, Нохч-ГІалгІай АССР-а оргкомитета а
Грозненски къахьегамхой депутатай Совета а орган

Ера 10 апрель № 29 (2195) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Нохч-ГІалгІай Республикерча къахьегамхоша, дерригача Советски адамаша санна, дагахь раьза а болаш къоабалъю СССР Лакхехьарча Совета решенеш

Историн чухь боккха лоархІам бола решенеш

Дукха ха йоаццаш чакхъяьннай СССР-а Лакхехьарча Совета хьалхара сесси. Сесси болхбеш хиннача деношка миллионаш болча советски наьха біаргаш хадданза вай сийлахьча Даьхен столицагахьа—Москвегахьа хьежаш дар, хІана аьлча цига бар ССКП XX съездо белгалъяьккха вай мехка коммунизм хьалъяра программа чакхъяккхарна боккхача лоархІам дола дешаш дувца гулбенна дерригача советски халкъан вИкалаш.

ДІахо а колхозни строй дегІаярахи машинно - тракторни станцеш эргаяхарахи дола закон а тІаийцад, хІаьта атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союзо ше цхьанне соцадарах бола соцам а баьб СССР-а Лакхехьарча Совето. Иштта тІаийцад США-н конгрессагеи, Великобританеи парламентагеи, Германеи Федеративни Республикан бундестатегеи, кхыча мехкий парламенташкеи деш дола кхейкаралаш. СССР-а Лакхехьарча Совето вІашагІъеллар Правительство — новкъост Н. С. Хрущев керте а волаш СССР-а Министрий Совет.

Чухьарчеи дунен халкъашта юкъерчеи гІулакхий эггара лоархІамегІа долча дешашца ювзаенна йола СССР-а Лакхехьарча Совета решенеш дерригача дунен тІа машар чІоагІбарна а вай мехка коммунизм хьалъярна а боккха лоархІам болаш я. Цунах латт цу решеней низ.

ДІахо а колхозни строй дегІаярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи дола закон тІаэцарца чакхдаьннад из боккха лоархІам бола дош дерригача халкъо дувцилга. Советски Союза Коммунистически Партен ЦК-си Советски Правительствоси чакхъяха лаьрхІа мероприятеш ерригача болхлой классо, колхозни ахархоша, советски интеллигенцес, дерригача советски халкъо дагахь раьза а болаш къоабалийр. Цхьа барт а болаш къоабалийр уж советски халкъан вИкалаша, сессе гулбеннача СССР-а Лакхехьарча Совета депутаташа. Вай мехка латта гІулакхаш бокъонца дайза а дайза, дІахо юрта боахам дегІабовлабарна эшар фуд а хьежа, партес яь уж бакъахьара решенеш хІанз закон а хинна дІаэттай.

«Промышленностан гІишлонашъярнеи доаІ делга хувцаро санна, — йоах СССР-а Лакхехьарча Совето тІаийцача законо, — машинно-тракторни станцеш эргаяхаро а Іалашде деза боахаман социалистически систма тІех хилархи производственча гучаяханза йолча торонехи ма-могга дукхагІа пайда эцилга, наьха творчески инициативен хьинари дІахо дегІадоаладелга. Цо торо хулийтаргья коммунизман новкъа йода советски общество тІа-тІа чехкагІа яхийта. Ленински кІоаргача хьаькъала кооперативни плана ларда тІа юрта боахама коллективизаци яьчул тІе-хьагІа уж гІулакхаш чакхдахар социалистически юрта боахам дегІабарна боаккхаш бола керда, Іалаьмате лоархІам бола боккха гІа хургба».

Уж парте де лаьрхІа гІулакхаш чакхдахарна дерригача советски халкъа низ ураоттабе беза. Керда закон чакхдаккхарца дувзаденна Іалаьмате чоалхане декхараш отт партийнии, советскии, боахамани органашта хьалхашка. Дукхха балхаш де дезаргда цар машинно-тракторни станцеш ремонтно-технически станцеш яхкарца эргайоахаш, тракторраш, комбайнаш, кхыйола юрта боахаман машинаш колхозашка йохкийла вІашагІдоллаш, хІаьта иштта колхозни экономика дІахо чІоагІъярна а беррига юрта боахам айбарна а. Уж гІулакхаш чакхдахар дерригача халкъан декхар да.

Дерригача дуненна а боккха лоархІам болаш гІулакх да атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союзо ше цхьанне соцадарах лаьца бола СССР Лакхехьарча Совета соцам.

СССР-а Лакхехьарча Совето соцам баьб масса а тайпара атомнии водороднии герза тохкамаш делга соцадолда Советски Союзе аьнна. СССР-а Министрий Совета тІадиллад из соцам кхоачашбарна де мел дезар делгеи, хІаьта атомнии водороднии герз долаш мелйолча паччахьалкхений правительствош шо-шоай мехкашка атомнии водороднии герза тохкамаш кхы вІалла а дергдоацаш соцадарна тІахьехилгеи.

Советски наха цхьа барт болаш къоабалъю уж решенеш. Цар къоабал а бу хьал а лоац Советски Союзо хадданза машар чІоагІбарна тІехьа лоаттабу къовсам, хІаьта социалистически строй дІахо шоай низ ца кхобеш чІоагІъергйолаш а ба уж.

Вай республикера къахьегамхой, дерригa советски халкъ санна, шоай ерригa уйла тІа а яхийта ладувгІаш бар сессега. Сесси болхбеш хиннача деношка дукхха а керда къахьегама толамаш дахар болхлоша, колхозникаша советски интеллигенцес. Нохч-ГІалгІай республикерча къахьегамхоша шоай беррига низ а уйла а тІа йохийтаргъя Сессен решенеш кхоачашъярна.

Заводашка, фабрикашка, промыслашка колхозашка, совхозашка — массанахьа митингаш, собранеш я еш СССР-а Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен итогаш ювцаш. Болхлой, колхозникаш, беррига къахьегамхой сессен решенеш дег тІара къоабалъеш хилар хьагойт цу митингашка деча къамаьлаша. Цо хьахьоьх Нохч-ГІалгІай республикера къахьегамхой партен политиканна раьза болаш а из хьаллоацаш а хилар. Шеко яц цар Нохч-ГІалгІай АССР юхаметтаоттаярна а республикан экономикеи культуреи лакхъярна а шоай беррига низ тІабохийтарг хилар.

СССР Лакхехьарча Совета сессен решенеш—советски халкъо керда коталонаш яхара тешамера лард я

Цхьа барт а болаш могадар

«ЦІе Октябрь» яхача кирпишки завода болхлой чІоагІа уйла тІаийохийташ хьийжар СССР Лакхехьарча Совета сессен балха леламга. Из кхеталуш а да. ХІана аьлча социалистически парламента делегаташта хьалхашка дІахо колхозий строй дегІайоалаярен МТС-ш эргаяхарен, цхьан оагІорахьара атомнии водороднии герза тохкамаш дар соцадареи СССР Правительство вІашагІтохареи, иштта кхы а лоархІамера дешаш лаьтта хиларах. ЦІеоктябрьхоша чІоагІа могадир СССР-а Лакхехьарча Совето тІаийца Законаши соцамаш.

ХІанз завода коллектив кирпишк еча сезона еш йола кийчо яь яла йоал. Гарггарча деношка долалургда цІен тІа ехка кирпишк елга а.

Болхлошеи гІулакхерчари СССР-а Лакхехьарча Совето чакхдаха оттадьча гІулакхашта жоп луш, дош лу уьх шера кхыдІахо ца хулийташ завод тІехьа латтар дІа а даьккха, оттаяь план кхоачашъелга Іалашде.

Бакъахьа, кхетаме, нийса!

СССР-а Лакхехьарча Совета пхезлагІа вІашагІтехача хьалхарча сессес тІаийца Законаши соцамаш чІоагІа цхьоагІо йолаш могаду «Октябрян 40 шу» яхача совхоза Наьсар-Кертерча отделенен болхлой коллективо, хІана аьлча уж кхетаме а бакъахьа а хиларах. МТС-ш эргаяхаро, шеко йоаццаш, йиш хулийтаргья дІахо колхозни строй дегІайоалаярна, хІаьта дунца социалистически юрта боахам дегІабар Іалаш а дергда. Цох пайда боал беррига советски наха. Цу сессес оттадьча историн доархІам болча хІара мугІар тІа белгалдаь да вай къахьегамхой йоакхо еш хилар.

Тхо доккхал деш да, Советски Социалистически паччахьалкхено дерригача дуненна хьалхашка, юха а тІема духьал ше хилар кхайкадеш хиларах.

Жоп лургда вай гІулакхашца

Малгобикерча № 4 йолча совхоза коллектив Іалаьмате боккхача безамца хьийжар СССР Лакхехьарча Совета пхелагІча созыва цхьоалагІча сессен балхага, йоккха терко еш дийшар цо вай мехка керттерча органо тІаийца историческии документаш. Цу документаша бокъонцара доаккхал дайт нахага кІоарга хьаькъал долча шоай коммунистий партеи низ болча социалистически мехкахи.

Цудухьа оаха массане а цхьабарт болаш къоабалду сессен соцамаш. Уж дерригаш а вай дукхаеза Даьхе чІоагІъе, йІаьхийгІа е, къахьегамхой вахар тоаде, керттера экономически декхар сага сих прдоубци якхарна гарггарча шерашка Американа тІехьакхер кхоачашце лаьрхІа да.

Оаха доаккхал ду атомнии водороднии герзашта беш бола тохкам дуненн тІа эггара хьалха тхой мехко сацийта. Советски халкъах доаллаш да нах дукха безаш хилар, нахах къахеташ хилар хІаьта, сессес тІаийца документаша дунен тІара машар чІоагІбарна Іалаьмате доккха гІо а дергда. Оаха кхыча берригача а советски наха санна, цхьабарт болаш къоабалъю Коммунистически партеси Советски правительствоси лелаю машара политика.

Советски наха шоай правительство хьалхоац хабарца а доацаш гІулакхашца. ЙиьлагІча совхоза коллективо лакхара социалистически декхараш тІаийцад. БІаьстан балхаш шоай ханнахьа кхоачашдарна а, лаьттан 100 гектара лаьрхІа хьайбай продуктивность лакхъярна а низ ца кхобеш къахьегаргдолаш я коллектив.

Партес хадданза къахьегамхой йоакхо ю

Нохч-ГІалгІай Совнархозо соцам а баь укх шера 1-ча апреле денз 7 сахьат долаш балха ди оттадьд нефтеперерабатывающи промышленностерча болхлошта.

Цу гІулакха дикка хьалха денз кийчлуш яр Новогрозненски нефтеперерабатывающи завод. Хьалха болх баь ваьнна 8 сахьат далалехь юха а балха ва везаш хулар, кІира шозза смена хувцалора тха. ХІанз из тайпа смена хувцаялар хургдоацаш дІадаьннад. ХІара бетта бархІ выходной ди хургда тха. № 2 йолча цехерча «25—2» яхача установкан коллективо продукци арахецара 8 сахьата хинна план 7 сахьата долаш отадаьча балха дийнахь кхоачашьергъя. Къахьегамхой хьашташ кхоачашдеш, хадданза цар терко еш йолча вай сийлахьча Коммунистически партена баркал оал оаха.

Е. У. АЛИНПИЕВ,
Новогрозненски нефтеперерабатывающи завода № 2 йолча цеха 25-2 установкан воккхагІа вола оператор.

х х х

Іалаьмате чІоагІа дог гІоздаьнна тІаийца Грозненски Крекинг завода коллективо, Нохч-ГІалгІай АССР совнархозо, нефтеперерабатывающи промышленностерча болхлошта, 1958 шера 1-ча апреле денз 7 сахьат долаш балха ди оттаде аьнна баь соцам. Из чІоагІа лоархІаме бола соцам балехьа хьалхагІа, сменаех бола болх а дийнахь бола болх а вІашагІа мишта болла беза хьожаш, нийсо яьяр Крекинг заводе. ХІанз, салаІа, деша безам болчунна деша, цІагІа де дезаш гІулакх долчунна ший цІагІара гІулакх де мукъа ха я болхлошта. Инженерно технически болхлошта а 7 сахьат долаш балха ди оттадаьд. Царна бетта а дийнахьа а дола алапий хьалха 8 сахьат долаш хиннача балха дийнахь санна хувцадаланза дус.

Хьалха 8 сахьата оаха ара хецаш хинна нефтепродукташ хІанз 7 сахьата арахецаргъя оаха. Сменах (вахтах) болхбечар, 6 сменах арахецаш хина продукци 5 сменах арахецаргъя. Из гІулакх кхоачашце мел эша кийчо хьалхагІа денз яьй оаха. Советски адамий торонаш кхы тІа тоаярна, къахьегача наха дага мел латтараш кхоачашдарна е ма еззар йоакхо а еш коталонгара коталонга вай кхувлача партена цІенча дег тІара баркал оал оаха.

АХМАТОВА НАДЕЖДА,
крекинг-завода № 2 йолча цеха «15-16» яхача установкан йоакккхагІа йола инженер.

МАВРИДИС АЛЕКСАНДР,
«15-16» яхача установкан воккхагІа вола оператор.

Таксо-моторни автохозяйство

Таксо - моторни автохозяйствон коллективо цхьа барт болаш дика къахьийгар 1958-ча шера хьалхарча квартала балха план кхоачашъярна.

1957-ча шера ханал ши бутт хьалха йистеяьлар из коллектив план кхоачашъяь. Январеи, февральи бетташка 115—140 процент хІаьта квартални 100—117 процентн кхоачаш йир автохозяйствос грузотаксени легковой машинайи балха план.

Массехь къамах нах ба цига шофераш болашн кхыдола балхаш дешн:Марзаганов а, Сабко а, Наурузов а, иштта кхыбараш а. Дика дІаоттадаьд цига балха гІулакх автохозяйствон начальник волча нов. Боковси парторганизацен секретаро нов. Денисовси.

Тресте партийни организацен секретаро нов. Филинцевс къаьстта белгалбаьхар шоай треста чуйоагІача цу таксомоторни автохозяйствера цхьабола шофераш: н.н. Угурчиев Саид-Іаьла. Марзаганов Хьажмурд Баскаков, Мачуев.

— Угурчиев юхьхьанца таксе тІа шоферал балха вера, — аьлар Филинцевс, — цудухьа, из дика болхло хиларах хІанз 20 машина кара а йолаш, бригадир ваьв цунах.

Иштта дикеи тешамеи болхло ва цига шофера балха тІара автохозяйстве гаража начальник оттаваь вола гІалгІа Марзаганов Хьажмурд а. Ше балха тІа воллашехьа а Саратоверча автомобилий институте заочно дешаш а ва из.

Д. АМАРАЛИЕВ.

Венгерски столицо моаршал хетт доттагІашка

Будапешт. (ТАСС). 4 апреле венгерски халкъо дездир шоай мохк гитлеровски фашистехи, царна чу лаьттача хортистски хуллаехи мукъа баьнна 13 шу далара ди.

Сецца гулбала болабелар къахьегамхой Будапешта улицашка кортамукъален Денна хетаяь йолча городской митингаца дакъа лацар духьа. Массанахьа а хоалуш да цІай. Улицаш а майданаш а кийчъяьй цІечеи къамани байракхашца, празднични плакаташца, цІеной фронтонашка хьалтеха доахк Маркса, Энгельса, Ленина, Венгерски паччахьалкхен хьалхлелелаечар портреташ, Кошута, Петефи, кхыболча Венгрен кортамукъале бахьан къовсам лоаттабачар портреташ.

Дьердь Дожа шерача проспекта шинна оагІонгахьа хьалъяьй трибунаш. Военни парад йолалуш ухаза гулбелар венгерски столицан эзараш къахьегамхой, политически общественнии деятелаш, Венгерски халкъан эскара генералитет, производствон дикагІа бола нах, дипломатически викалий керте бараши болхлойи, венгерскии кхыча мехкашкареи журналисташ. Центральни трибуна хьалхашка дІаэттад эскар.

9 сахь. 50 мин. ялча трибуна тІа хьалтІабовЬ Венгерски социалистически болхлой партен ЦК хьалхара секретарь Янош Кадар, ВНР-а Президиума Председатель Иштван Доби, Венгерски Революционни Болхлой-Ахархой правительствон председатель Ференц Мюнних, кхыбола Венгрен партени правительствони хьалхалелаераш а. Трибуна тІа — ССКП ЦК Хьалхара секретари СССР-а Министрий Совета Председатели вола Н. С. Хрущев керте а волаш йола Советски Союза Партийно-Правительственни делегаци я. Параде гулбенначар дІайха моаршал хоатт Венгерски паччахьалкхен хьалхлелаечарген советски хьашшкеи. Майдана тІа чІоаггІа тІоараш тох.

10 сахьат даьлча пзрада командующес Венгерски халкъан эскара генеральни штаба начальнико генерал-майора Ференц Угран рапорт дІалу ВНР-а мохк тІемах лорабара министрага генерал-полковникага Геза Ревесага. Эскара частешка хьежа ше чакхваьлча, Геза Ревеса парада доакъашхошка къамаьл ду. Венгерски Халкъан Республикани Советски Союзеи паччахьалкхений гимнаш лохх.

11 сахь. 30 мин. ялча ВСРП ЦК Политбюро члени ВСРП Будапештски горкома хьалхара секретари волча Дьердь Марошана хьаел митинг. Кагирхой Коммунистически союза будапештски организацен цІерах къамаьл ду ЦК-и КСМ ГК-и секретарь волча Шандор Борбей.

Венгерски кхалнаьха Центральни совета городской комитета секретара Палне Бодони къамаьл даьчул тІехьагІа Д. Марошана къамаьл де бокъо лу новкъоста Янош Кадара. Гулбенначар тІаэц из чІоаггІа деттача тІоараششеи моаршала цІогІашцеи. Янош Кадара къамаьла дукхаза юъье лелхар детташ доза тоараш.

ТІаькха Д. Марошана Н. С. Хрущевна къамаьл де мукъа лу. Митинга доакъошхоша дІаьхдаь тІоараш тох советски делегаценна кертелаттар къамаьл де воалуш. Майдана тІа гІолла хоз низ бола «ура» яха цІогІеи доттагІлен кхайкамаши: «Вахалва новкъост Хрущев!». Н. С. Хрущева къамаьл дукхаза а юхасецадора чІоаггІа, дІаьхдаь деттача тІоараша.

Митинг дІакъовлаш, Дьердь Марошана дехар ду новкъостага Хрущевга советски халкъага эггара дІайхагІа дола вежарий моаршал дІадалари, хІаьта советски халкъо ший къахьегама а машар бахьан цо лоаттабеча къовсама а кхы доккхагІа дола толамаш дахар шийна ловлга дІаалари.

ЦІайна хетаяь хинна митинг йистеяьлар партийни гимн «Интернационал» яккхарца.

Митинг йистеяьнначул тІехьагІа новкъост Н. С. Хрущев венгерски хьалхлелелаечарцеи советски делегацен членащеи трибуна тІера Іовоал майдане. Будапешта бахархоша дега чура морашал хетт новкъостага Н. С. Хрущевга, цун кулг лувц, вежарий советски халкъага дега чура салам-морашал дІале, яхаш дехар а ду.

Венок тІайиллар

Будапешт. (ТАСС). 4 апреле ССКП ЦК Хьалхара секретари СССР-а Министрий Совета Председатели вола Н. С. Хрущев керте а волаш йолча Советски Союза Партийно-Правительственни делегацес венок тІайиллар ВСРП Будапештски городской комитета цІенна контрреволюционераша осада яьча хана 1956 шера 30 октябре горком лораеш турпалий хьисапе байначар сийна оттадьча мемориальни доска тІа. Венока тІа йоазув да: «Советски Союза Коммунистически партегара».

Мемориальни доска тІа дошо алапаща язъяьй халкъа Іаьдал бахьан шоай вахар дІаденнача 25 турпалий цІераш. Царна юкъе я партен горкома секретара Имре Мезё, горкома болхлочун Ева Каллан, полковника Янаш Асталаша, кхыбарий а цІераш.

Венок тІайиллара церемоне хилар ВСРП ЦК секретари ВСРП Будапештски горкома хьалхара секретари вола Дьердь Марошан, ВСРП ЦК секретарь Карой Киша.

Иркутски область. Ангарске хьалъеш латт нефтеперерабатывающи завод, цу заводе уха мехкдаьтта Омск—Иркутск яхача нефтепроводах ухаргда.

ХІанз завода цехашка оборудовани оттаеш латт. Резервуарни паркашта монтаж яь йоалаш латт, монтаж еш латт насосашта, эстакадашка гІолла трубопроводаш йохкаш латт.

Сурта тІа: хьалъеш йола нефтеперерабатывающи завод.

Сурт М. Минеева. Фотохроника ТАСС.

ГІалгІай мехкарий дика гІулакх

Назрановски района культуран цІагІа дика вІашагІъелла художественни самодеятельноста коллектив я. Цу коллективо Назранеи совхозий отделенешкеи бахача наха дика, сакъердаме концерташ а утвтаду.

Районе баха нах чІоагІа раьза ба цу коллектива. Цхьабакъда, коллектива кхоачамбоацарех лархІа деза гІалгІай мехкараша цунца дакъа лоацаш ца хилар.

Комсомола райкоме вІашагІтехача мехкарий комитето ше болх бе йоалалуча хана шийна хьалхашка оттадаь декхараш кхоачаш а деш художественни самодеятельноста диккa дукха гІалгІай мехкарий юкъеззаб. Из гІулакх де тІадилладар Назрановски юкъерча школен хьехархочоа Тамбиева Лейлайнеи, райфо болхлочоа Горчханова Зареней. Цар дика чакхдаьккхар из гІулакх. 8-ча марта — кхалнаьха дезача дийнахьа, шоай хьалхара концерт оттадир гІалгІай мехкараша. Концерт оттадаьрашца бар Л. Тамбиеван, Г. Мальсаговаи, З. Гарчхановаи, иштта кхыбола гІалгІайи эрсии мехкарий а. Цу дийнахьа районе баьхкар юрташкара дуккха мехкарий а. Из ди, гІалгІай мехкарий деза ди лаьрхІа, дика сакъердам болаш чакхдаьккхар цар.

Кхалнаьха дезача денах доклад йир мехкарий комитета председателе, Назрановски юкъерча школен хьехархочо Дидигова Марема. ХІанз мехкарий коллектив керда концерт кийчдеш я. 1-гІа Май дездеш оттаде дага ба уж шоай шоллагІа концерт.

Х. БОКОВ.

ВЛКСМ XIII-ча съезда сийна

Москва. Щербакова цІерагІча даьрий деча комбината комсомольцаш ВЛКСМ XIII-гІча съезда кердача производственни коталонашца духьалбахка кийчлуш ба. Къонача производственникех дукхха а тІехкхоачашду сменни боарамаш.

Лакхара къахьегама овсарле гойташ къахьег укх деношка ткачиха комсомолкас Галина Соколовас. Къахьегама хьалхара хьисапаш леладеш, сменни боарам юкъера лаьрхІача 120—130 процент кхоачашбу цо.

Производственни коталонаш яхарца цхьана ший образовани лакхъе а гІерт Галина. Болхлой кагийча наьха сайрийнарча школе 9-ча классе деша ягІа из.

Сурта тІа: ткачиха Галина Соколова инструкторца Ф. С. Михальцовца къомаьл деш йоалл.

Сурт. Б. Трепетова. Фотохроника ТАСС.

1-ча Мая сийна яхь йоаржаяь къахьегараш

«Малгобекнефть» яхача нефтепромыслови управленен механически мастерской зІамига предприяти яле а, хиланза яргйоацаш я. Цо ремонт ю бурув деттача эшача а, промыслови а оборудованена, хьаду бурош (Долотош), бурув деттача агрегаташта эше йоккхийча блокий кІийленаш, эксплуатационни скважинашта «Эклипса» яха мачташ, иштта кхы дуккха а йола оборудованен оатхалаш.

Хадданза болх бош я металлах хІамашъю дуккха станокаш, кхоъ пневматически жІов.

Мастерскен коллектив цхьабарт болашн дикеи болх беш я. Юккъера лаьрхІача балха нормаш январь бетта 172 процент хилар цар, февраль бетта 176 процент хилар, март беттара болх а ба цу боарама тІа. Эггара дикагІа балха хьокхамаш долаш ва слесарь нов. Загубнов — цун массехк професси я, токарь нов. Сорока, кузнец нов. Васюк фрезеровщик нов. Папазов иштта кхыбараш.

Дика балхаш деш ба цІабаьхкачул тІехьагІа балха баьхка гІалгІай: слесарь нов. Плиев Орцхо, инструментальщик нов. Икаев Хьамид, такелажник нов. Чантиев. Станокашцара балхаш Іомадеш бола гІалгІай кагийнах н. н. Аджиев Бисолтеи Кодзоев Іалихани дика лоархІаш ба коллектива юкъе.

Хьалхарча квартале мастерскен рационализатораша массехк эзар сом ахча кходергдола 14 предложени йоалайир балха юкъе.

Феврали марти бетта нов. Ярошенко мастер волча слесарносварочни цеха совгІат делар брак йоацаш болх барах.

ХІанз мастерскен коллектив майски праздника сийна социалистически яхье а этта къахьегаш я.

И. АПУРИН

Шоллагіча созыван Нохч-ГІалгІай АССР-а Локхехьарча Совета хьалхара Сесси вІашагІтохарах бола

СОЦАМ

Нохч-гІалгІай АССР-а организационни комитето соцам бу:

ШоллагІча созыван нохч-гІалгІай автономни советски социалистически республикан Лакхехьарча Совета хьалхара сесси 1958 шера 15 апреле вІашагІтоха.

Нохч-ГІалгІай АССР-а Оргкомитета председатель **М. ГАЙРБЕКОВ.**
Нохч-ГІалгІай АССР-а Оргкомитета секретарь **М. КОМАРОВ.**

г. Грозный, 1958 ш. 9 апрель.

1958 шера 1-ча квартале промышленностен производствен план кхоачашъяра итогех

Нохч-ГІалгІай АССР статистически управленен хоам

Республикан промышленносто дика гІулакхаш карагІдувлаш кхоачашъяьй валови продукцени лоархІамерча доакъой натуральни хьисапера продукци арахецара, 1958 шера 1-ча квартала план. Республике промышленни производственни квартални план кхоачашъяр 105,2 процент кхоачашдаьд, совнархоза промышленносте — 104,8 процент, мотигерча Совета промышленносте — 104 процент.

1957 шера 1-ча кварталага диллача продукцен дукхал айденнад: республике гІолла 17,8 процент, совнархоза промышленносте гІолла — 17,5 процент.

1957 шера 1-ча кварталага диллача промышленни производство дегІаяра сухалаш геттара лакха да. Иштта 1957 шера 1-ча квартале промышленни продукци дегІаяр 8 процент мара дацар, хІаьта 1958 шера 1-ча квартале 18 процент хиннад из.

Промышленни продукцен лоархІамерча доакъой план 1958 шера І-ча квартале кхоачашъяр укх тайпара да:

Мехкдаьтта	102,8	процент
Газ	108,1	»
Сийрда нефтепродукташ	104,2	»
Электроэнерги	102,1	»
Кирпишк	105	»
Кога гІирс	101,3	»
Маьхх	102,4	»
Марши хІамаш	106,4	»
БІарччача шурий продукци	120,9	»

Къахьегама овсарле дегІайоалаярна оттаяь план 102,7 процент кхоачашъяьй. 1957 шера 1-ча кварталага диллача къахьегама овсарле 10,2 процент дегІаенай цу даьккъе совнархоза промышленносте 13,3 процент.

1958 шера 1-ча квартала план кхоачашъяра итогаша тешал ду республикан халкъа боахама лоархІамерча даьккъа — промышленность дегІайоалаяра, дика доаккхи гІулакхаш карагІдувлар.

Нохч-ГІалгІай АССР Статистически управлени

ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа пленум

1958 шера Апрель бетта 4-ча дийнахьа ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома шоллагIа пленум хилар.

Пленумо 1958—1960-ча шерага кхаччалца, кхаь шера, Нохч-ГIалгIай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи Нохч-ГIалгIай республикан культура айярна бе безача балха план йийцар.

Цу деша хьакъехьа доклад йир ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай Обкома хьалхарча секретара нов. Голубовскес.

Доклад йистеяьнначул тIехьагIа ВЛКСМ Обкома секретара нов. Панюковс йийшар 1958—1960-ча шерашка Нохч-ГIалгIай республикерч комсомольцаша а кагирхоша а республикан культура айярна бе безача балха плана проект.

Цул тIехьагIа къамаьлаш де дIа язвеннача 20 сага юкъера 13 саго къамаьл дир. Къамаьлаш даьрашта юкъе бар Нохч-ГIалгIай АССР культуран управлене начальник нов. Татаев, Кирова цIарагIа йолча культурни — салоIача парка директор нов. Пешковский, «Чечингстрой» треста управляющи нов. Черноярoв, нохчий поэтесса Р. Ахматова, дерригача дунен фестивала лауреат нов. М. Эсамбаев, иштта кхыбола комсомольски а культурни а балха городеи районашкеи хьалхале лелаеш бола болхлой.

Къамаьлаш даьраша массане а чIоагIа раьза хинна тIаийцар, кхаь шера комсомольцашеи кагирхошеи республикан культура айяра оттаьяча плана проект.

ВЛКСМ Ачхой-Мартановски райкома секретара нов. Магомадовс аьлар, шоай районера комсомольцаш а кагирхой а болабеннаб шоай района кхаь шера культуран план кхоачашъе. Орехово яхача юртарча комсомольцашеи кагирхошеи тIалаьцад 150 саг чухошагрвола клуб, Ленински комсомола 40 шу дузача дийнахьа йистеякха, аьнна.

Нохчий поэтессас нов. Р. Ахматовас аьлар, хIанзалца Нохч-ГIалгIай писателаши поэташи республикан культура лакхъяра хьакъехьа баь болх кхоачамболаш бац. КIезига хул уж юрташка. Шоай болх, горадашкарча а юрташкарча а къахьегамхой балхаца кIезига бувз цар. БIаьхийча нахах юхедисача воча гIулакхашца лоаттабу къовсам эсала ба. ХIанзчул тIехьагIа уж тхой гIалаташ тоаде а республикан культура лакхъяра план кхоачашъярна мамогга новкъосталде а хьожаргда тхо.

Республикан физкультуран а спорта а комитета председатела новкъ. Еськовс аьлар, хIанзалца вай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи эсала новкъостал даьд культурни спортивни гIишлонаш хьалъярна. Цо тIахьийхар комсомольцаши кагирхойн кхаь шерара культурни план кхоачашъеча, дукхагIа къахьегама толамаш дахарна.

Пренеех къамаьлаш даьраша чIоагIа критика йир «Чечингстрой» а цун управляюще нов. Черноярова а балха, цар культурни гIишлонаш еча балха юкъе кагирхой чуозац яхаш. Черноярoвс дош делар комсомольцашта, яьча критикан лоархIам а беш, культурни гIишлонаш хьалъярна ма-могга кагирхой чуоза. Иштта кхы а чIоагIа критика а еш къамаьлаш дир комсомольски пленуме хиннараша.

Къамаьлаш даь баьнначул тIехьаIа массава а раьза а волаш тIаийцар, 1958—1960-ча шерашка Нохч-ГIалгIай АССР-ча комсомольцашеи кагирхошеи республикан культура кхаь шера лакхъярна бе безача балха план.

Культуран гIишлонаш хьалъяраи культурно-массовой болх тоабараи бе беза болх.

Пленумо яьча решенеш тIа йоах:

Берригача культурно-массовой болха идейни уровеньи цун чулоацами овлан тIара тоаболба.

Хьалха ДИТР-а яха ахканара кино-театр хинначеи, Нохч-ГIалгIай ловзареи халхареи ансамбла цIеношкеи кхаь шера дешаргдолаш культуран университет юллийла.

Моттигерча промышленносто даьча тIеханахьа дувхача барцкъийи, кога гIирсийи кхыча хIамайи модай выставка уттайойла хIара шера.

ХIара шера Киров цIерагIа йолча культурани салоIачеи парке бетта курсаш чакхйоахийла — юртийи городийи клубашта а культуран цIеношта а массовикаши затейникаши кийчбеш. 1958 шера кийчволва 70 массовик-затейник.

Масса а йолча юрта а города а клубашка культуран цIеношка драматически, иллиалархойи, халхарини кхоккха кружок хургйолаш болх болба кхо шу далалехьа.

Республикан районни центрашка а йоккхача юрташка а 40 халхарий площадка йойла.

Республикан нах мелбахача моттиге, 1960-гIа шу кхоачалуча ханна лелаш йола библиотекаш е книжкаш тела моттигаш хийла. Комсомольцашеи, кагирхошеи, бахача наха юкъе, 4 миллион мах болаш литература дIайоаржайойла кхаь шера. Из гIулакх кхоачащдарна хIара комсомолец декхарийла ва, кхаь шера, 15-нел кIезигагIа доацаш художественни, политически е Iилме отта довзийтачарех книжка наха юкъе дIадоаржаде.

ХIара шера, сентябрь е октябрь бетта чакхдоахалда республикан яллеш оала цIайнаш.

Грознерча комсомольцашеи кагирхошеи чIоагIа новкъостал дергда республикан драматически театраи, библиотеканеи, телецентраи, типографеиеи гIишлонаш хьалъярна, цу гIулакха кхаь шера 200 эзарнел дукхагIа сага-сахьат болх бергба.

Сталинскии, Ленинскии, Орджоникидзевскии, Старопромысловскии районашкарча комсомольски организацеша 1958 шера 4 юрта районе радио чуюлларгья, хIаьта 1959—1960 шерашка юрташка 27 эзарнел кIезигагIа йоацаш радио точка а юлларгья.

Ленинскии, Орджоникидзевскии районашкарча комсомольцаша 1958—1960 шерашка, колхозни базара юххера комсомольски парк тоа а ергья, цу чу из йизза гаьнаш а йогIаргья.

1959-ча шера, ВЛКСМ 40 шу дизара сийна комсомольскийи кагирхойи низашца а цар руцкъах а, Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически института парке памятник догIаргда Нохч-ГIалгIай комсомольций а кагирхой а сийна.

Комсомольцийи кагирхойи низашца, кхаь шера, 102 культурни гIишло йойла (юрта клубаши, изба читальнеши, библиотекаши). Ремонт а йойла, хила езача тайпара хургйолаш тоа а йойла, хIанз йолаш йола 180 клуби изба-читальнии, красни уголоки.

1958-ча шера 50-нел кIезигагIа йоацаш клубаш йойла.

Шалинскии, Надтеречнии, Шелковскойи, Урус-Мартановскии районашкарча комсомольцашеи кагирхошеи новкъостал дергда 1958-ча шера культуран цIенош даь йистедахараи, царна гонахьара моттигаш гаьнаш егIа тоаяраи.

Кхаь шерара культурни поход йолча хана, комсомольцийи кагирхойи низашца, Къонача зрителий театри студенчески клуби йойла.

Республикан комсомольцашеи кагирхошеи гаьнаш а егIа тоаергья Грознереи, районашкареи, юрташкареи юкъера улицаш. Цу гIулакха, кхаь шерз дIа а егIа кхее еза 270 эзарнел кIезигагIа йоацаш гаьнаш; 220 километр дIаьхача шоссейни наькъашта йисте гIолла дIаегIай гаьнаш.

Совхозийи колхозийи мелйолча хьайбай фермашка, кхо шу далалехьа красни уголокаш йойла.

Культурни похода юкъерча берригача кагийча нахан мехкараштеи дала арадоккхалда «Республикан комсомольски кхаь шерарча культуранна юкъерчун къахьегама книжка», цул совгIа ВЛКСМ обкома а Нохч-ГIалгIай АССР культурни управленен а дIа-хьа тела ЦIе Байракх хьайойла, культурно-бытовой гIулакхашта дикагIа толамаш даьхача районашкарча комсомольски организацешта хIара кварталах цкъа дIалург йолаш.

Ший ханнахьа а хадданза а «Комсомольское племя» яхача газета оагIонаш тIа арайоахийла юрташкара клубаш а, стадионаш а, спортивни городокаш а, Іана тIара спортивни залаш а хьальеш аттагIа хургйола проекташ.

Физкультурани спортеи хьакъехьа.

Комсомольски культуран кхаь шера план кхоачашъеча хана, Грознерча кагийча нахеи маьхкарашеи масса а оагIорахьа новкъостал дергда, комсомольски паркеи колхозни базара юххеи стадионаш ерашта.

Орджоникидзевскии, Ленинскии районашкарча комсомольски организацеша «Спартак» яха стадион хьалъеча юкъе дакъалоацаргда.

Сталински районерча комсомольски организацено, Черноречье яхача поселке, комплексни спортплощадка хьалъярна новкъостал дергда.

Октябрьски районерча комсомольцаша а кагирхоша а хьежорга топаш етта тир а ергья, цунна гонахьара мотиг гаьнаш егIа тоа а ергья.

Старопромыслерча кагирхоша, Горьке цIерагIа йолча клуба юхха комплексни спортплощадкеи хьежорга топаш етта тири хьалъеча юкъе дакъалоацаргда.

Грознерча комсомольски организацено ма-могга чIоагIа дакъалоацаргда, «Грознефтяная» яхача станцеи юхха некду Іам хьалбеча юкъе. ХIара комсомольцо из гIишло хьалъеча юкъе 10 сахьата болх бергба.

Гудермесский, Малгобекский, Сунженскии районашкарча комсомольски организацеша новкъостал дергда, цу районий центраш йолча моттигашка стадионаш хьалъярна.

Комсомольцийи кагирхойи низашца, кхаь шера, республикан нах мелбахача моттигашка, стадионаш, спортплощадкаш е спортгородокаш ергья.

Ну тайпара 60 спортивни гIишло 1958-ча шера е еза.

Грозне аэроклуб хьаеллийла.

ХIара шера, масса а дола спортивни гIулакхаш чу а лоацаш, республикан спартакиада чакх йоахийла.

Школай гIишлонаш хьалъяра а дешар йоазув ца хари кIезига хари дIадакихара а хьакъехьа.

1959-ча шера ворхI класс, юкъера школа е лакхера школа йистеякха комсомолец декхрайла ва дешарйоазув ца ховш е кIезига ховш волча цхьан-шин болхлочоа колхозникана дешар а йоазув а Іомаде.

Культуран кхаь шерара план кхоачашъеча хана, республикерча комсомольски организацеша новкъостал дергда 4800 саг чухошарг волаш 17 школа хьалъярна а, Веденски районе школа-интернат хьалъярна а.

Республикерча лакхагIа йолча классашкарча комсомольцаша чIоагIа дакъалоацаргда, йолаш йолча школаех а хетта пионерски цIеношкеи спортивни залаштеи гIишлонаш хьалъярна.

Поль Робсона 60 шу дизарга

Американски эггара воккхагIа волча иллиалархочун, актера, къонахчул долаш машари демократии бахьан къовсам лоаттабеча Поль Робсона цIи дукха еза хьаьнал къахьегаш бахача наха. Іалаьмате ший дика оаз, ший искусство халкъ гIулакх деш дIаеннай цо. Дунен халкъашта юкъера машар бахьан къовсам лоаттабеча болама юкъе дика дакъа лоацаш волча, машара Дунен халкъашта юкъерча премен (1950 ш) а «Халкъашта юкъе машар чIоагIбар бахьан долаш» яхача Дунен халкъашта юкъерча Сталински премен (1952 ш.) а лауреат волча Поль Робсона ший Общественно-политически чулоацам болча концерташца, «машара иллешца» чIоагIа безам болийтаб шийх. Дукха ха дIайохийт Робсона тайп-тайпарча халкъий метташ а культура а Іомаеш. Негритянски халкъа иллен пропагандист волча цунна дукха еза эрсий халкъа ашараш, Китаен, Венгрен, Польшан, Чехословакен, кхыча мехкий а иллеш. Дуккказ а (1934, 1936, 1949 ш. ш.) СССР-е хиннав Робсон, вай мехка кхоачара доттагIа хиларах тарра дог гIоздаьнна тIаэцар из советски наха. Американски Іаьдал Робсонах кхер. 1949 шера августе-сентябре Пикскилле цо концерташ еш а 1956 шера ноябрь бетта социалистически мехкашка империалистически гIозараша лелабу тийшаболх нахага дIабийца митинге а хинна, Робсон цIавеначул тIехьагIа а, реакци гIертаяр къонахчул долча иллиалархочоа линча суд е. Робсонагара доазол дехьа аха бокъо луш дола паспорт дIадаьккхар, СШI-рера кхыча мехка ваха йиш йоацаш бокъонах а ваькхар, ше вахача мехка концерташ утттаде йиш яц цун. Цхьабакъда ше тешаш йолча уйлаш тIара, машар, тоIадаь доахкача халкъий кортамукъал бахьан лоаттабеча къовсама тIара из ваккха могарг долаш цхьаккха хIама дац. Ше долча адамашта ше везаволийташ, царга ше лоархIийташ, машар, кортамукъал бахьан къовсам лоаттабеш ва Поль Робсон.

Комсомольцаша дика дIадоладаьр

Грозненски района комсомольски организацешка, боккхача безамца дIайихьар СССР-а Лакхехьарча Совета сессес тIаийца «Колхозни строй дIахо дегIаярахи МТС-аш эргаяхарахи» дола закон дувцаш хинна собранеш.

Дерригача советски адамаша санна, дегтIара къобалдеш тIаийцар Ленински комсомола членаша колхозни производство дегIайоалаярна партес доладаь дола керда гIулакх.

Февральски Пленума соцамах комсомольцаштеи кагийхоштеи гуш да, вай коммунистически партес советски адамий вахара хьал кхы а диках тоадарна колхозни строй дIахо дегIаярна доккха новкъостал деш хилар.

Техникаx диках пайда эцарцеи из Іалашъярцеи колхозни производство керда толамаш дахара хьакъехьи собранешка боккхача маьхе йола предложенеш йоалайир комсомольцаша.

ССКП ЦК февральски Пленума соцам хьал а лоацаш Грозненски района 1-ча мая, «Новый быт», «Аргун», Ленина цIерах йолча колхозаша Іалашъяьй шоашта эшаш йола юрта боахама техника трактораш, комбайнаш, иштта кхы йола юрта боахама инвентарь.

Колхозий шоай доалахьа хIанз техника хиларца доккхий декхараш латт царна хьалхашка хIара колхозе дика говзал йола механизатораш хинна ца Іеш, мастерскеши гаражаши техника дIаоттае моттигаш хила еза.

Дикеи маьхеи йола инициатива гойтар «Новый быт» цIерах йолча юрта боахама артела комсомольски организацен (секретарь Нина Борщева) комсомольцаша. Шоай собране цар оттадир техника чулаттарг йолаш механически мастерской хьалъеча колхоза новкъостал де аьнна. Уж балхаш дергда цар кIиран деношка балхах шоаш мукъа болаш.

«Новый быт» цIерахча колхоза комсомольцашкара хьокхам эц 1-ча Мая колхоза комсомольцаша а. «Новый быт» яхача юрта боахама артела комсомольцашкара инициативах дола шоай доалахьара техника Іалашъяр гIулакх массанешта эшаш хиларца, царгар хьокхам эца мегаргба массайолча районашкарча колхозий, совхозий комсомольци организацеша.

М. ЦУРОВ.

Тоабе кагийча наха юкъера болх

Коммунистически партес массазза а я а яьй, хIанз еш а я хьалхувш йоагIа тIехье хьалкхеяра йоаккхо.

Вай парти хьаььча, къахьегамхой сийлахь-воккхача баьччои хьехархочои В. И. Ленина Іалаьмате боккха лоархIам беш хиннаб кагийча наха юкъе беча идейно-кхетама балха. Цо хьийхад, уж моллагIча а балха шоай новкъостал деш, инициатива йолаш, сакхеташи дисциплина йолаши къахьегаш, шоай къахьегам болхлойи ахархойи къахьегамца вIашагIтохаш, из дарца коммунизм чIоагIъярнеи чакхъяккхарнеи хьинаре къовсам лоаттаберг болаш хьалкхебе безаш хилар. Коммунистически хьехамца кагий нах хьалкхебарна из керттера лаьрхIад В. И. Ленина.

Коммунистически партес йоаккхо ярца советски Іаьдал даьннача хьалхарча шера хьайир кагийча наьха организаци—комсомол—берригача советски кагийча наьха авангард. 1920 шера комсомола III-ча съезде даьча ший исторически къамаьлаца В. И. Ленина Советски кагийча наха дIахьийхар вахара лакхара декхар, коммунизм хьалъярна лоаттабеча къовсама юкъера цар моттиг.

Совета мехкара къона нах, вахара дерригa наькъаш хьадийла долча кортамукъача а йизза бокъо йолча а наьха тIехье я. ХIара къонача сага торо хулийт шийна де ховр, ший талант шерра гучаяккха, моллагIа професси Іомае а, хьаьнала къахьегарца Даьхен низ чIоагIбе а.

Къона нах хьалкхебара лоархIамегIа дола гIулакх хIама хьадеш творчески къахьегийла да. Хьинаре къахьегарца хьахул дика доттагIал, коллективизм, профессецара безам, коммунистически нийса уйла. Фабрикашка, заводашка, керда гIишлош еча колхозий кхашка массанахьа советски къонача наха хьинаре дакъа лоац къахьегама овсарле лакхъярна, производственни планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а ярна, ялаташ дукхагIа дебийтарна лелаеча социалистически яхьа юкъе.

Коммунистически партес тIахьехарца 350 эзар къонача энтузиасташа дакъа лаьцар аханза ихкаь баьш оахаш, итташ эзараш патриоташ бахар Малхбоале, СибарегIа гIирсаш деча, Донбассан кIора шахташ еча.

Партеси правительствоси боккха мах бир къонача наьха балха. ТIема шерашка, машаре къахьегача, фронте доккхий толамаш дахарах комсомола Ленина кхоъ орден, ЦIеча Байракха орден, Къахьегама ЦIеча Байракха орден еннай. Аханца дола баьш оахаш шоаш ца кхобеш кагийча наха къахьегарах комсомола цхьаькха а Ленина орден еннай. Комсомола совгIата орден ялар — кагирхой дикагIа йолча отряда гIулакхаш доаггIача бесса лархIар да, хIаьта партеси халкъон комсомола кхы а йоккхагIа йола коталонаш яхар тIадиллар а да.

Советски Союза берригача кагирхошца цхьана доккха дакъа лоац Коммунистически общество хьалъярца вай республикан комсомольцаша а кагирхоша а. Промышленностеи юрта боахамеи болх беш да 200 совгIа, къона болхлойи колхозникаши.

Берригача мехка чакхбаьлар мехбдаьттеи цун продукташи кхоярна тIехьа къовсам тIоттабаьча Грознен комсомольций тIахьехам. 36 эзар тонн доагама елар къонача нефтяникаша Нохч-ГIалгIайченна.

1957 шера комсомольски организацеша Ерригсоюзни комсомольски копилка чу 42 миллион сом диллар.

Юртбоахама производство кхы дIахо айярна партийни организацешта боккъонца бола гIончаш хинна дIаэттаб юрташкара комсомольцаш. Республикан колхозашкеи совхозашкеи болх беш я 180 кагирхой бригада.

Республикан комсомольцашеи кагирхошеи, шоаш кхо ца беш, къахьег ВЛКСМ-а XIII-а съезда сийна. Республикан колхозашкеи совхозашкеи вIашагIъеллай 180 кагирхой бригадаши звеноши, царна юкъе хьажкIай лакха хьувкъамаш доаха 150 звено а я. ДIадахача шера хьажкIаш кхеньчарна юкъе хьалхара моттиг яьккхар Сунженски районе «Путь к коммунизму» колхозерча Лавренко Зинаидан звенос. Цу звенос 46 гектар хулча лаьттан тIера 60 центнер хьажкIаш яьхар гектар тIара. Укх шера къонача къахьегамхоша дош деннад хIара гектар тIара 100 центнер яккха аьнна. Берригача кагирхошта хьокхам луш, болх бу Наьсарен районерча Муцольгов, комбайнера Гумгоевс, Шаьлан районерча оалхазарашлеладархочо Садаевас, Малгобекерча механизатораша Цесоевс, Саутиевс, Алероевс иштта кхыбараш а.

ЛоархIаме лакхденнад республике дешар. Октябрьски революци котъялалехьа Нохч-ГIалгIайче 1000 сага юкъе 9 мара вацар йоазув ховш. Советски Іаьдал латтача шерашка тоалуш хувцабеннаб нахага деший-тара болх: чакхдоалаш латт массанега итт шера дешар деший-тар, Іалаьмате дуккха хьалъяьй тайп-тайпара школаш, культпросветучрежденеш.

1958 шера республике болх беш 356 школа я, царна юкъе 198 юххьанцареи, 117 ворхI шереи, 91 юкъереи школаш а я.

Шерра доаржаденнад вай республике профессиональни дешар а. Дукха специалисташ кийчбеш я Нефтяной Педагогически институташ, нефтяной, юртбоахама, статистически, заготовительни, хьуна техникумаш, медицински школа, педагогически училище, музыкальни училище, музыкальни школа, паччахьалкхен трудовой резервай системан 15 дешара заведени. Цу ерригача заведенешка деша багIа бокъо йолаш а деша багIаш а ба вай республикера а лоалахарча республикашкара а кагирхой.

Мичахьа, малагIча капиталистически мехка я уж тайпа торонаш? Масала, эггара чIоагIагIа тоаеннача Американ вIашагIкхийттача Штаташка а схьметтел лакхера дешар дешар духьа зIамигача сага 800 — 1000 доллар ахча дала деза. МоллагIчун вIаштIехьадоалаш дац из.

Йоккха йоакхо ю Коммунистически партеси Советски правительствоси кагирхой культурни салоIам вIашагIболларна. Вай республике 326 библиотека я, 200 совгIа клубаш, избаш-читальнеш, дукха кинотеатраш да. Культуран учрежденей болх тоабар духьа комсомольцаша дош деннад 50 клуб хьалъяр вIашагIдолла, 4 района радиофикаци е, театри телецентри хьалъярна шефство оттае.

Цу дерригача гIулакхаша лоархIаме тоабаьб кагирхой коммунистически хьалкхебара болх, лакхабаьннаб цар кхетам. Цхьабакъда, нийса хургдацар вайна кагирхой кхетаме хьалкхебара балха юкъера кхоачамбоацараш бIарга ца гуш хилча. Кагирхой боккхача дезала юкъе хIанз а бIеха уйлаш йола нах ба. Цу тайпарча наха хам бац Советски Іаьдала шоашта еннача тороний, паччахьалкхен хьаштел лакхагIа лоархI шоай хьал-торо. Цхьаболча кагийча нахеи мехкарашеи шоай бокъонаш дика Іома а яь, общественна хьалхашкара шоай декхараш дицдалийтад, паччахьалкхенгара хьа дукха дех, дIа кIезига лу. Тоъала духьа ба вай кагирхошта юкъе зуламаш деш, зуламхошца гIулакх доагIаш а бола нах. Из дерригa а кагирхошта юкъера кхетама болх эсала лелар бахьан долаш да.

Советски Іаьдал латтача шерашка вай мехка хьалкхийнаб сага эксплуатаци еча заманчухь цхьа ди а, цхьа сахьат а ца даьккха нах. Капитализмах царна хов алхха книжкаех, газетех, боккхийчар дувцарех. ХIанзара тIехье хьа а хиннай, хьал а кхийнай социализм котъяьнначул тIехьагIа.

Цудухьа цхьаболча кагирхошта хет из гIулакх масса хана а иштта хилча санна. Царна хет масса хана хIаране юкъера а лакхера а дешар деша а йиш хиннай, болх а хиннаб аьнна. Цхьабакъда паччахьан Россе баьхача наьха хьалаш дагадехача дика кхеталу советски халкъа сийлахь-йоккха коталонаш. Цудухьа кагирхошта дIадувца деза вай мехка истори, из мишта хиннаб а, хIанз из мел хувцабеннаб а, хьалха къахьегамхой мишта баьхаб а, хIанз уж мишта бах а.

СЕМЕНОВ Н.

ЯлхлагIча пятилеткан никъ

Нохч-ГIалгIай АССР-а административно-боахама районерча газовой а мехбдаьтта даккхара а промышленноста управленен чуйоагIача ремонтно-механически завода коллективо СССР-а а НГIАССР-а а Лакхехьарча Советий хоржамашта хьалха социалистически яхье а этта тIаийцаь социалистически декхараш тIехкхоачащдаь хилар. 1958 шерара хьалхарча квартала план 102,3 процент кхоачашъяьй, 16 рационализаторий предложени юкъе а йоалаяьй заводо.

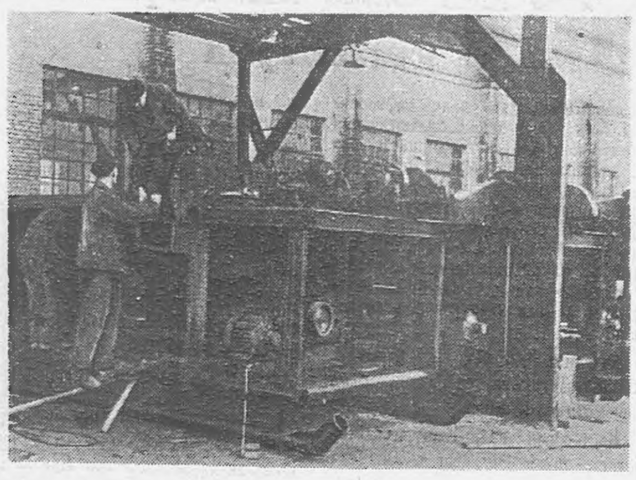

Сурта тIа: УРУ яха машина вIашагIйоллаш боахк цеха болхлой.

Хоржамашта хьалхарча социалистически яхье а этта тIаийцаь социалистически декхараш тIехкхоачащдаь хилар. 1958 шерара хьалхарча квартала план 102,3 процент кхоачашъяьй, 16 рационализаторий предложени юкъе а йоалаяьй заводо.

Хоржамашта хьалхарча социалистически яхье а этта тIаийцаь цехерча нов. Пагасян В. А. бригадир волча сборщикий бригадас пневмораскрепителаш, элеватораш, кхыйола конструкцеш вIашагIайохкаш хIара дийнахьа йола нормаш 280—300 проц. кхоачашъю. Къахьегама ветеранел тIехьа а ца бусаш болх беш ба Казахстанера а Киргизера а цIабаьхка нохчийи гIалгIайи кагирхой. Коллективо дика сийдеш ва 5 разряд а йолаш вола слесарь комсомолец Мункаев Идрис. Телеячейкаш вIашагIъехкаш 220—250 процент кхоачашъю цо дийнахьа йола балха нормаш. Дика производственник хинна а ца Іеш, тIехдика вола общественник а ва Мункаев Идрис.

Цхьа массехк бутт хьалха инструментальни цехе токара балха венача нов. Тозуркаев Махьмуда ше балха этта дукха ха ялалехьа дикагIа вола производственник ше хилар хьахьекхар. Цун дика хилар белгалдоаккх, цо хьаеш йола деталаш дика хьаяь хиларо а станокага, инструменташка из дика хьожаш хиларо а. СовленагIа дIа-юха валар доацаш, безам шийна тIабохийташ бу цо болх. Балха нормаш 180—250 процент кхоачашъю Тозуркаев Махьмуда.

1958 шерарча Ерригсоюзни промышленни выставке оттае пхи тайпа продукци яхьийта езаш йоккха сийле кхаьчай заводага. Ший теркам тIа а бахийта выставке йохьийташ йола комплекташ кийчъеш а я, хьаеш мел йола деталь тIехдика хилийта лаьрхIа а я завода коллектив.

Выставке яхьийта лаьрхIа агрегат хьаеш гIулакх даьд механо-сборочни цеха 6 разряда токарь волча Ахаев Саламбека. Цо хIара дийнахьа балха нормаш 297 процент кхоачашъю.

Гарга доагIаш латт дерригача дуненн къахьегамхой цхьабарт бола ди, дерригача халкъий цIай — 1-гIа Май. Советски наьха оамал а хинна дIаэттад, хIара деза ди кердача къахьегама совгIаташца белгалдоаккхилга. Вай халкъа къахьегамцарча безамо а 1-ча Майна хьалха яьржача социалистически яхьо а хьахьокх вай мохк сийлахьча коммунизманга бугаш йолча партеца тешами безами бола вай халкъ хилар.

28-ча марта завода клуб хьалйизаяр митинге баьхкача завода болх-

Сурта тIа: комсомолец Мункаев Идрис телеячейкаш вIашагIйохкаш воал.

лоша. 1-ча Май сийна лакхара социалистически декхараш тIаэцаш яь митинг яр из.

Трибуна тIа къамаьл даьча котельно-сварочни, механо-сборочни, инструментальни, бурувтохача оборудованен ремонт еча цехий викалаша шоай цехий коллективий цIерагIа, 1-ча Май сийна лакхара социалистически декхараш тIаийцар.

Нохч-ГIалгIай совнархоза гудермесски мехкдаьттан управленен коллектива кхайкарала жоп а луш 1-гIа Май дикача къахьегама совгIаташца белгалдаккха а лаьрхIа центрально - ремонтно-механически завода коллективо е социалистически декхараш тIаийцад:

Завода чухьарча таронех бизза пайда эцарца Н. Мамайс дIадоладаьр шерра юкъе а доладаь хIара сменах нормаш тIехкхоачашъе; апрель бетта планал совгIа 20 эзар сома продукци арахеца; къахьегама овсарал 0,5 процент лакхъе; ворхI рационализаторски пред л о ж е н и юкъейоалае; завода коллектива хьалдеш латта 8 квартир йола цIа цхьа этаж етта яьнначул тIехьагIа тхов а тилла, шоллагIа этаж аханахьа кхаччалца хьалйотта аьнна.

Завода коллективо ший мел бола низ тIабахийтаб майна хьалхара социалистически декхараш сийленца кхоачашде ялхлагIча пятилеткан кхоалагIча шера план ханал хьалха кхоачашъе а.

И. ПЛИЕВ.

Юртара лекторий группа

Дахача шера декабрь бетта Іилмани политически кхетам боаржабара обществон Сунженски районни отделенен соцамах вIашагIтехар Нестеровски станице лекторий группа.

Группанна юкъе ба педагогаш, юрта боахама болхлой — школан директор нов. Шаповалов (обществон член 1951 ш. денз), нов. Хамина— школан завуч, нов. Качаров — «Путь к коммунизму» яхача колхоза парторганизацен секретарь кхыбараш а. Берригаш 8 саг. Группана кертте латт 1951 шера денз обществон член вола нов. Фролов М. И. Царел совгIа, группан балхаца дакъа лоацаш кхы а 21 саг ва юртарча активистех.

ЛоархIаме дукха болх бу группас. Тайп-тайпарча темаех бахархошта 50 совгIа лекци йийшай цо. Нестеровски станице, «Путь к коммунизму» яхача колхозе, кхыйолча моттигашка а. ЛоархIаме шеръеннай лекцей тематика.

КIиран шозза моттигерча радиоузеле гIолла лекцеш еш цар.

Лекцеш ешарал совгIа, группас кхыйола мероприятеш а вIашагIъехк. ЧIоагIа дукха еза къахьегамхошта цо вIашагIъехкаш йола «Хаттарийи жопийи» сайренаш, «Дагахьара журналаш».

ПОПОВ П.

Комсомольски актива собранера

Укх деношка Грозне Ленински района комсомольски актива собрани хилар. Цу активе «Культура айяра комсомольски кхаьшерах» лекци йийшар ВЛКСМ ЦК лекторо нов. Тютиковс. Цо актив тIахьийхар шоай республике культура а шоай дай мохк хозбеш тоабар а шин шера чакхдаккха тIаийцача Башкирски АССР-а комсомольцаша доладаь гIулакх хьал а лаьца город Грозни хозъе хьинаре къахьегара.

Ленински районерча комсомольций а кагийча наьха а декхар да культура айярна, город кхы а хозагIа хургйолаш тоаярна шоаш ца кхобеш къахьега.

МАЛЬСАГОВ АБУ.

Юрта боахаман продукци айяра тIехьа

Хьажкiаш хьалкхеерий совещани

4-ча апреле Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза хьажкiаш лелаерий совещани хилар. Совещани дIайолалуш къамаьл дир ССКП Назрановски райкома секретара нов. Газдиевс. Нов. Газдиевс дийцар хIанз дунен мехкашта юкъе латта гIулакхаши района къахьегамхошта хьалхашка латта декхараш.

Совещане вIашагIкхийттараша чIоагIа теркам тIабохийташ ладийгIар Сунженски районерча Iилман семенной участкан Iилман болхлочо нов. В. Ф. Галацлыйс хьажкiаш квадратни-гнездови хьисапаца дIа мишта е еза а царна Iунал мишта де деза а дувцаш яьча докладага.

Т. ТЕБОЕВ.

СССР-а Лакхехьарча Совета сессен материалаш Iомаю

Уьх деношка Назрановски районерча совхозашка, предприятешка, организацешка Iомаеш я СССР-а Лакхехьарча Совета сессен материалаш.

Шоай собранешка къахьегамхоша цIенча дег тIара къоабал ду сессен соцамаш.

«Колхозни строй дIахо дегIаяреи МТС-аш эргаяхарен» Законо Iалаьмате йоккха торонаш хьел вай социалистически Даьхен юрта боахам кхы а айбарна. Атомнии водороднии герза тохкамаш делга Советски Союза цхьанне соцадара хьакъехьарча дешаех болча СССР-а Лакхехьарча Совета соцамо дерригача дуненна хьалхашка дIахьекхар Советски Союз машар безаш, дерригача халкъащара доттагIал дезаш, тIема духьал йолаш хилар. Иштта уйлашца дувц Назрановски районерча къахьегамхоша СССР-а Лакхехьарча Совета соцамаш.

Ялхлагiача пятилетках хьалха латтараш

МагIалбика района «Кавказ» яхача колхоза зоотехник ва Иван Демьянович Шелест. Колхозе меттал кхычахьа вовзаш ва нов. Шелест цо дика беча балхахи, кердадар, дикадар цо ж1а леладеча болхлой балха юкъе кхуулаш хиларахи. Массехк шу да цо хьалхе лелаеш йола ж1а леладу ферма Ерригсоюзан Юрта Боахама Выставкан доакъошхо йола. Дукхха медалаш, совгIаташ да нов. Шелестага а, цун цIагIа а цигара дена. Иштта массехказзa ВСХВ медалаш еннай боккхагIа болча чабанашта н.н. Фоминовна, Киселевна, Хрошкона, Цапкина иштта кхыбарашта.

«Кавказ» яхача колхоза ж1а леладу ферма республике дикагIа ярех лоархIаш я хIанз а.

Иттех шу хьалха цхьа эзар гаргга устагIа мара бацар колхоза. КIезига пайда лора цар. Цу хана, хьайбай продуктивность лакхъе аьнна, декхар оттадир нов. Й. Шелеста фермерча чабанашта хьалхашка.

Шоашта хьалхашка латта декхар хала хиннадале а, дог ца эккхаш кхоачащдир ферман коллективо. Иван Демьянович Шелеста хьалхленца, морса тха дола жан дитъа тха дола жан вIашагIа а деттадолийташ керда ж1а доладир ферман коллективо. Моттигера климат дика ловш а дегIа кхыча ж1ал доккхагIа долаш а дика ж1а да уж.

Соахка хIара устагIанна тIера 5—7 килограмм тха даьлар. 800 гаргга ка бехкаб колхозо, кхыча колхозашка а совхозашка а.

Ж1а леладарах боала пайда 2,5 миллион сомага кхоачабаьб цига. Хiанз 8 эзар устагIа ба колхоза.

П. ГАГИЕВ.

Болх дукха безаро дика лелийт гIулакхаш

Iалаьмате доккха сий да вай мехка кхьхьегача сага. Массане а цхьаттара бокъо а йолаш, ше-шийна де ховш дола балхаш деш, цунца вай Даьхен рузкъа совдоаккхаш боахк советски мехкара къахьегамхой.

Сона йоккха дега гIоз хет айса хьегача къих дакъа берригача вай мехкарча наьха юкъарча рузкъанца хиларах.

Цхьан базе болх беш, «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долаккха-юртарча отделене бархI доярка я тхо. Тха коллектив барттайнен цхьанне шоллагIчоа новкъостал деши я. Тхона юкъе цхьабарт хиларо торо хулийт тхога ханнахьа доахан цIендеш йоалла.

Сурта тIа: «Октябра 40 шу» яхача совхоза Долаккха-юртарча отделенен доярка, Шакриев Марем доахан цIендеш йоалла.

З. Даурбекова сурт.

БIаьстан ялаташ дIаде доладаьд

Наьсарен района «Октября 40 шу яхача совхоза Долаккха-юртарча отделенен коллектив дикача балхаца духьала яха лаьрхIа я берригача къахьегамхой дезача денна — 1-ча Мая.

— Ха шелъенна хиннаецаре, — йоах отделенен управляюще нов. Кулбужев ИбрахIама, — тхо 1-гIа Май тIакхачалехьа дикка хьалхагIа а даргдар бIаьстан балхаш даь. ХIанза а дац тхо кхыча отделенел тIехьа диса уйла йолаш, тха болхлойн механизатораши дика довзаш ба шоашта хьалхашка латта декхараш.

Отделене аьха даьннад 2313 гектар лаьтта, (план 2527 гектар я.) Цхьан-шин дийнахьа бе болх мара бисабац оахамца.

Дика балхаш деш ба трактористаш: Шибиков НаIипа Лаликан, Кулбужев Мажита Мухабик, Горокоев Салангири, Дубиев Мухтар. Цар шоай балха нормаш массаза а 120—130 процент кхоачашъю.

Иштта дика болхлой ба прицепщикаш. Тимурзиев Элбердий Хьажмурд, Долгиев Махьмада Лалихан, Гелисханов Ахьмада Юсуп, Берсингов Габиса Махьмад.

План кхоачаш а еш отделене дIадийнад ялаташ: гурахьа дув кIа-1291 гектар, муьх — 77 гектар, рож — 160 гектар, кен — 77 гектар.

ДIае йолаеннай гидуаргаш.

ХIанз хьа тIа доагIача берригача къахьегамхой дезача ден 1-Мая сийна социалистически яхье а этта дикача къахьегама совгIаташца цунна духьал яха кийча я отделенен коллектив.

Бешамаш дегIайоалаярна йоккхий торонаш я

ССКП Центральни Комитетон Советски правительствоси баьча соцамаца Нохч-ГIалгIай АССР юхаоттаярах Ножай-юртовски районе цIаухаш бола нохчий балхаца Iалашбарна районни партийни организацена хьалхашка декхар эттад дIахо колхозий экономика айе, уьх гаргга 5—7 шера юрта боахама продукташ яхар айде.

Района чухь баьх даьдан къовхаш долеи лаьтташ ахарца, керда юрта боахама культураш дIаер юкъедоаладарца (тхьамка, коартол, бацца даараш, дIаювш йола бацаш) айбе беза юрта боахам. Колхозий экономика айяра керттера перспективни декхараш да, шерра промышленни лоархIам бола бешамаш йогIар.

Соахка специалисташа техкаьд тха района лаьтта бешамашта пайдан да-дац, цунца гучадаьнна да тха лаьтта бешамаш дика хург хилар, къаьстта ганарг дола сомаш. Цу Iилман тохкамо лаьрхIар бакъхилара тешал ду, районе дуккхача шерашка латаш культурни а акха а сомий гаьнаш хиларо. Латаш йола гаьнаш дика хьувкъаш хиларца тхо тешаш да тхой районе сомий бешамаш дика хургхиларах.

Районе духкагIа дола лаьтта машинашца болх бе хала хиларах, колхозашка йиш хилац, уж аха а ялат дIаде а цунах бешамаш ерна пайда эца беза цох.

Уж дерригa гIулакхаш дика довзаш Iомадарца а Нохч-ГIалгIай АССР юхаметтаоттаярна ССКП ЦК-ч деча новкъостленга а хьажа, тха района колхозаша сомий бешамаш дIаера план оттаяьй 1960 шерага 2 эзар гектари, 1965 шерага 10 эзар гектарал кIезигагIа йоацаш бешамаш дIае.

1957 шера 154 гектар бешамаш мара яцар районе. Иштта дукхача моттиге бешамаш дIаер хала а дукха къахьега деза а гIулакх хиларах кхеташ ба колхозхой. Цхьабакъда, царга дIадахар а хьийга къа а дукхахазза а чудоагIаргдолга ховш, ССКП XX-ча съездо оттадаь исторически декхараш кхоачащдарна дог айдаларца, тха района колхозхой бешамаш йогIара гIулакх кхоачащдергдолаш ба.

Бешамаш йогIа шоаш тIаийца декхар гIулакхаца кхоачащде болабеннаб колхозхой. Соахка гурахьа планах 97 гектар дIайогIа езача 103 гектар керда бешамаш дIаегIай районе. 1958 шера кхы а 100 гектар бешамаш дIайогIа лаьрхIад оаха. Цхьа гIулакх да тхона новкъа долаш: дIае гаьнаш кхоачамболаш ца хилар.

Бешамаш йогIарна чIоагIа лоархIам болаш хIама да акха somий гаьнашта культурни somий гаьнаш тIайогIарца тоаяр.

Тохкам барца гучадаьнна да тха районе дукха хьуна кхораш, Iажаш, хьачаш, кхыйола хIамаш хилар. Колхозаша лаьрхIа да планах дIае лаьрхIача 100 гектар кердача бешамел совгIа уьх бIаьстн 100 эзарнел кIезигагIа йоацаш акха somий гаьнаш тIаегIа тоае, царех хул 500 гектар бешамаш.

Цул совгIа, жегаенна ягIа somий гаьнаш нийс а яь дIайогIарца кхы а 50 гектара тIа бешамаш дIайогIа лаьрхIад. Бешамаш дIайогIар шердарна ерригача колхозашка бешамий гIулакх дика довзаш болча нахах вIашагIтехай къаьстта йола бригадаш, цар дика гIулакхаш карагIдувлаш лелабу из болх.

М. Горькье цIерагIча колхоза бешамий бригадо (бригадир Байгириев Байали) тIаийцадар СССР-а а НГIАССР-а а Лакхехьарча Советашка хоржамаш дарга духьал болхаш тIайогIаргйолаш хьуна somех 8000 га кийчъе, хIаьта цу бригадо кийчъяьй 14000 га, кийч а яь лаьттах еллай 30000 черенок, задани 177 процент кхоачаш а еш. Бригаде дика болх беш ва 60 шу даьнна Менидиев Ахьмад, Геримсултанов Межид, Бетирбиев Буча, кхыбараш.

Калинина цIерагIча колхоза бешамий бригада (бригадир Оздарбиев Iаддал) акха хьуна somий гаьнаш планах 10000 га кийчъе езача 15 эзар га кийчъяьй, кийч а яь лаьттах ехкай 22 эзар черенок. Цу бригаде болх дика беш ба 65 шу даьнна вола бешамаш делаю Баштыгов Эдалгири, цо 900 га кийчъяьй, 62 шу даьннача Мартункаев Каме 1020 га кийчъяьй.

Районе баьлика som тIабогIа кийчъяь 65 эзар хьуна somий га я, цох 300 гектар бешамаш хул. Из болх дIахо шерра лелабеш ба.

Somий гаьнаш тIайогIа агротехнически ханаш хьаэттача дIаболабаь чакхбоаккхарга из болх. Цу тайпара somий гаьнаш тIайогIаргйолаш я 1958 шера гурахьа 250—300 гектара тIа. Иштта гIулакхаца уьх шера планах 100 гектар мара дIае ца езача 800—900 гектара тIа бешамаш дIаювргьа.

Вай республике дIаювш йола гаьнаш кхоачамбоацаш хилар а лерхIаш оаха лаьрхIад уьх шера районе цхьайолча колхозашка 7 гектар питомникаш дIае. Цу гIулакха М. Горькье, Чапаева, Орджоникидзе, Кирова цIерагIча колхозашка лаьтташ кийчдаьд.

1959 шера гуйранга тха района колхозашка бешамаш дIае шоай питомникашкара гаьнаш хургьа.

ХIанзолца хьа йолча хана комсаш дIаювш хиннаяц районе, духьал шаьрача уллача Шерипова цIерагIча цхьан колхозе мара. ХIанз уж дIае йолалургьа ерригача районе гIолла. Цу гIулакха питомник юлл somий гаьнаш-овлаш кхедарна. Калининен «Октябран 40 шу» яхачеи колхозашка лаьтташ кийчдаьд цу питомникашта, хIаьта дIае somий чубукаш лургьа Шерипова цIерагIча колхозо. Планах уьх шера 10 гектар somий бешамаш хургьа районе, хIаьта 1965 шерага 300 гектар хургьа уж. Цу тайпара районе somий бешамаш йогIарна болх беш я района партийни организации, колхозхойи, юрта боахама специалисташи.

Района колхозашта новкъостал эш. ХIанз НГIАССР юрта боахама управленен новкъостленца питомникашка дIае ганарг долча тайпаех дола somий ги кийчде деза, хIаьта иштта вай республикан питомникашкара дIае езача 100 гектар бешамашка дIае somий гаьнаш Iалашъе а еза. Юрта боахама банкагара новкъостал эш бешамаш дIайогIарна паччахьалкхен ссуда хургдолаш.

Ножай-Юртовски ССКП райкома секретарь С. Атиев.

Хьайбай продуктивность лакхъяра наькъаш

Партеси правительствоси юрта боахам дегIабоалабе аьнна оттадаь декхараш кхоачащдеш, доккхий толамаш даьхад Горячеисточненски совхоза хьайбаш леладераша. Хьайбаех шуреи дулхи даккхар дикка дегIаденад совхозе уьх тIехьарча шерашка. Шин-кхо шу хьалха цхьан Iаттагара шера 2000 килограмм шурий якkхар боккха толам хеташ хиннача, хIанз хIара Iаттагара 3000—3500 килограмм шура якkха къовсам лоаттабу совхозе хьайбаш леладераша.

Соахка хIара беттача Iаттагара 3000 килограмм шурий яьккхар дояркаша Борисовас, Дайберта, Кубуевас, кхыбараша.

Доакъарий база шерьяр бахьан долаш хьайбай продуктивность дикка лакхъеннай совхозе. ДIадахача шера мошача доакъарийна а силоса а лаьрхIа хьажкiаш дIаювлга дикка шердир цига. ХIанз хьайбашта кхоачамболаш доакъар да совхозага.

Судан яха буци хьажкiаши вIашагIъэнь цхьа тайпеи кхеши хьажкiаши вIашагIъэнь цхьа тайпеи доакъарийна лаьрхIа опыт е дIайийнаяр дIадахача шера. Цунах Iалаьмате дика доакъар хилар. Уьх шера из тайпа доакъар дукхха а кийчде лаьрхIад совхозе.

Уьх шера совхозера дикача фух дола доахан шо-шоаш къестаде доладаьд.

Укхазара доахан, дерригаш а цIеча степной породах дика доахан да. ХIаьта а 1500 килограммал кIезигагIа шура луш доахан да Iула юкъе. Дукха шура лучарна а кIезига шура телача доаханна а цхьатарра доакъар хила а гIулакхде а деза.

Дикача фух дола доахан къестадарна теркам тIабахийтаб хьайбаш леладераша уьх шера. Центральни ферме искусственни осемененен пункт йиллай. Цо боккха пайда лу. Хьалха Iулашца 14 бугIа лелайора, уж кхоабаш совхозо доккха зедора. Уж лелаяь яле а доахан Iаьхара дусаш а, цул совгIа инфекционни лазараш хулаш моттигаш а нийслора.

ХIанз ялх бугIа мара яц. Вагинит яха лазар кхы даржаргдоацаш дола гIулакх чакхдаьннад. Доахан Iаьхара дусилга хаьдда дIадаргда.

ЧIоагIа лоархIаме да, бIаь процент доахан дахкаш хиларал совгIа, цар Iодаь Iаьсий дика хьалкхедар.

Телятница Тамазина Марияс планах 400 грамм йолча, хIара Iасилга дийнахьа 700 грамм дозал тIакхетийт. Иштта дика къахьег телятницаша Абубакарова Шеймас, Демиденко Вабентинас, кхыбараша.

Дукха шура луча а, кIезига шура луча а доахана Iодаь Iаьсий шо-шоаш къоастаду. ДикагIа йолча породан Iаьсашта къаьстта дикагIа гIулакх ду. КIезига шура луча доахана Iодаь Iаьсий, дулха кхеду.

Гарггарча ший-кхаь шера, кIезига продуктивность йолаш доахан а хургдац, доахангара шура якkхар дикка дегIа а доагIаргда совхозе.

Укх шера 70 сиргIилг ийцай Наьсарен районерча «Октября 40 шу» яхача а «Назрановски» а совхозаша Горячеисточненски совхозагара.

Хьайбаш леладар дегIадоаладе ший йола торонаш гуча а йоахаш царех бизза пайда а эцаш, сага сих духи, даьттен, шурен даккхарна Американ вIашагIкхийттача Штаташта тIехьакхе аьнна партес хьалхашка оттадаь декхараш кхоачащдеш доккхий толамаш доах Горячеисточненски совхоза коллективо.

КУИМОВ.

КОЛХОЗИЙ КХАШКА

«Путь к коммунизму» яхача юртбоахама артела кхашка шерлуш латт дерригач халкъа цIайга — 1-ча майга социалистически яхь лелаяр. Укхаза йистедаьннад 900 гектара тIа гидуаргаш дIаювлга. Механизаторашен кхаш леладечари шоай участкашка 2 эзар тонна кхо диллад.

ЦхьоагIонда кхъхьегам я бригадир нов. Лагодин вола комплексни-кхашкарча бригадан коллектив. Дикача хана дIайийнай цар 137 гектар гидуаргаш, 3 гектар коартолий. Хьажкiаш дIае къоастадаьча лаьтта 400 тонна моттигера лаьтта тоаду удобрени йиллай цар. Балха боарамаш тIехкхоачащдеш болх бу трактористаша нов. нов. Костюченкоси Дремлюгаси.

ЧIоагIа сихбенна лел хIанз баьца даараш леладечар болх. 35 гектар баьца даараш дIадийнад цар, кабуцен томатийи рассада кийчъяьй цар дIайогIа.

Комсий бешамашка уж нийсъеш бола болх лел. Нов. Линеца бригадацарча Пелагея Колатаевас, Мария Зыковас, Евдокия Чеботаевас хIара дийнахьа 2—3-зза тIехкхоачащду шоай балха боарамаш.

ХЬАЛХА ЛАТТАЧА ДОЯРКАЙ КОТАЛОНАШ

СССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен балха чIоагIа уйла тIаяхийта цунга хьожаш бар XIX-ча партсъезда цIерагIча колхоза № 2 йолча шурий товарни ферман доахан леладераш. Коллективо цхьа барт бопаш могадир колхозий строй чIоагIъярахи машинно - тракторни станцеш эргаяхарахи тIаийца Закон.

— Хьалха, дар, — йоах ферман заведующес нов. Фадяевс, — трактор ийшача иттанахьа гIолла чакхвала везар хьона МТС директоро е керттерча агрономо из яла бокъо ялалехьа. ХIанз кхыча бесса да гIулакх. Машинаш колхоза доалахьа я. Ферма юхе йолча участке ялат нийлха даьннача метте, кхы а из—тIаде тха безам хилар тIаккха тхона цу саьхате трактор елар.

Дика болх бу уьх деношка доярка́ша. Цар къахьегама вахта дIахьо 1-ча мая сийна. Цу социалистически яхьа дикагIа дола балха хьокхамаш даьхад Надежда Алехинас. Хьалхарча квартале хIара фуражни Iаттагара 671 литр шура яьккхай цо. Ферме дикка холуш айденнад шура якkхар март бетта тIехьарча 10 дийнахьа.

ЧIоагIа къовсам лелабу маял хьалхарча социалистически яхье Юлия Овсянникова яхача дояркас. Марта тIехкхарча 10 дийнахьа, шийга дIабеннача хIара Iаттагара 104 литр шура яьккхай цо. Дукха къахьег ше тIаийца декхар кхоачащдарна Клавдия Рыжкова яхача дояркас, иштта кхычар а.

Социалистически декхараш кхоачаш а тIехкхоачаш а дергда

Колхозийн совхозийн кхашка, сомийн комсийн бешамашка, доахан леладеча фермашка шерагIа яржаш латт, ялати доахах хьайоаха продукташ дукхагIа яхарна тIаийца социалистически декхараш кхоачащдарна лелаеш йола яхь.

Республикан юртбоахама къахьегамхоша Херсонски областаца, Северо-Осетински, Даге с т а н с к и АССР-ца лелаеча социалистически яхьа 1958 шера лакхара декхараш тIаийцад.

Деррига дIадувча фийг болча ялатий хIара гектара тIера 15 центнер, хьажкiаш 20 центнер, комсаш 80 центнерал кIезигах йоацаш, баьца даараш хIара гектара тIера 120 центнер яха декхар хьалхашка оттадаьд. Доахан леладечар декхар тIаийцар хIара Iаттагара 2300 килограмм якkха, соахка хинначоа юхе колхозашка хIара Iаттагара 315 килограммал кIезигагIа йоацаш, хIаьта совхозашка 225 килограммал кIезигагIа йоацаш шура якkхар айдарна. ХIара устгIанна тIера 4,7 килограмм тIа даккхен хIара яkхаш йолча котамагара 105 фуъ гулдеи. Дулх дукхагIа даккхарна белгалдаь да чуоттадаь 70 эзар корта хьакхарчи 18 эзар доаккхий доахани 670 эзар оалхеззари кхаба.

Кердача боахама шера кхо бутт дIабахаб. Мишта лел хIаьта социалистически декхараш кхоачащдар?

ССКП ЦК февральски Пленума а СССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессен а дIахо колхозий строй дегIайоалаярахи машинно-тракторни станцеш эргаяхарахи баьча соцамца дегаьш айденнача Нохч-ГIалгIай мехкарча колхозаша, МТС а совхозий а болхлоша дика вIашагIтохам болаш леладу деррига юртбоахама балхаш.

ССКП ЦК февральски Пленумен СССР Лакхехьарча Совета хьалхарча сессени соцам кхоачашбарца республикан колхозаша МТС-ра хIанзалехь а хьайийцай 450 трактор, иштта дукха юртбоахаман машинаш.

Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача юртбоахама артело 34 трактор ийцай, хIаьта цу района XIX-ча партсъезда цIерагIча колхозо — 39 трактор. Сунженски района Кирова цIерагIча колхозон, МагIалбикерча «Кавказ» яхача колхозон, Шелковски районерча Сталина цIерагIча колхозон тракторащцеи машинащцеи цхьана МТС-ра хьайийн механически мастерскешн кхыйола производственни гIишлонаши.

Механизатораш чIоагIа раьза болаш дIачу ух колхозашка болх бе. Шелковски района Сталина цIерагIча юртбоахама артела къахьегамхоша шоай мугIарашка хьайийцаш дика говзал йола 58 механизатор. Кировски МТС-ра Ленина цIерагIча колхозе вера 65 трактористи комбайнери кхыбола МТС болхлойн. Колхозий правленей декхар да — механизаторашта цар дика балхаш дергдолаш хьалаш оттадар, цар хила беза алапе боарам Iалашбар.

Колхозаши совхозаши укх шера дукхха а дикагIа кийчо йолаш йолаеннай бIаьстан ялат дIаде. Ханал хьалха кхоачашъяьй тракторашта тIехьа тосса оатхалаш тоаяра план, дIадувча фунаца Iалаш хинна ба. Укх шера машинно - тракторни станцеши колхозаши совхозаши дикагIа технически кхоачамболаш я.

Колхозашеи совхозашеи укх шера соахкарчул цхьа бут хьалха доладаьд кхашка балхаш. Хьалха дIадув ялат дIадийна даьннад. Керттерча даькъе дIайийнай ка бола культураш, цхьан шереи дукхача шерашкеи хула баьцаш, хьалха хула баьца даараш, гидуаргаш дIае а кабуц дIае а йолаеннай.

Дика вIашагIтохам болаш кхашкара балхаш деш я Горячеисточненски совхоз. Укхаза ханнахьа зяба тIа эшаш йола тIоадал соцаяьй, бIаьстий дIаюв фийг бола культураши бацаши 654 тектар дIайийнай, гурахьа дIайийнача культурашта минеральни лаьтта тоаду молхаш теха 1038 гектар тоаяьй. Из болх дика чакхбоал соцданза тракторни парко дика болх беш хиларах. Совхоза механизатораша дика ховш пайда эц техниках. Дика болх беш ба хIара дийнахь балха боарамаш тIехкхоачащдеш бола Юсупови Синихаеви яха трактористаш.

Лакхара агротехнически бокъонаш лелаеш бIаьстан ялат дIадувш болх бу Сунженски района XIX-ча партсъезден «Путь к коммунизму» яхачеи колхозаша. Цу колхозашка ший ханнахьа чакхдаьккхад фийг бола культураш дIаер, цхьан шера йола бацаш дIаер, гурахьа дIадийнача ялаташта молхаш теха тоадар.

Лакхара сухалаш долаш, дика кхашкара балхаш ду Калиновски чхьаIара совхоза комсий планта-цешка. Совхозе 533 гектара тIа йистедаьннад комсий гаьнаш нийсъяреи уж тедареи балхаш.

Кхашкара балхаш дика ду Наурски, Грозненски, Каргалински райони колхозашеи совхозашеи.

Цхьабаьнда, массанахьа а лелац бIаьстан кхашкара балхаш иштта дика. Назрановски Малгобекски райони совхозашка во лел бIаьстий тIехьа дIаюв культураш дIаерна лаьтта кийчделга.

Иштта 20-ча мартага Назрановски совхоза (директор Костюк, парторгaнизацен секретарь нов. Смирнов Н. А.) йистедаьккхадац бIаьстн лаьтта оахалга 3400 гектар, «Октябран 40 шу» яхача совхоза (директор нов.Ториев, парторганизацен секретарь нов. Горбаков) 2300 гектар, Ингушски совхозо (директор нов. Кулбужев, керттера агроном нов. Хадиков, парторганизацен секретарь нов. Энгиноев) 1400 гектар.

Геттара мела лел ялат дIаде лаьтта кийчдар лоаман райони колхозашка, къаьстта Веденски, Ножай-Юртовски, Саясановски райони колхозашка.

Цхьайолча колхозашкеи совхозашкеи шоаш хьадераш а во ду, бIаьстан балхаш. Иштта, Назрановски совхозе № 4 йолча тракторни бригада (бригадир Корнев) 15 гектар лаьтта 10—15 сантиметр мара кIоаргал йоацаш аьхад. Цу совхоза № 2 йолча бригаде сеялкаш лертIа нийсъяь хиннаяц, кена фу лаьттанна тIеханахьа дитад.

Тракторашта технически гIулакх мела леладарахи кхашкара балхаш во вIашагIдехка хиларахи тракторни парках бизза пайда эцац, дукхача колхозашкеи совхозашкеи дукхача хана сеца латт тракторашн тIехьа тувса машинаши. Назрановски совхоза Плиевски отделене 18 балха дийнахь «ДТ-54» яхача 8 трактoро 610 гектар лаьтта мара аьхадац е хIара тракторо дийнахьи-буси 5 гектарал кIезигагIа лаьтта аьхад.

Красноармейски совхоза 6-ча отделене во тоаяь хиларах 1? ди совгIа сайца лаьттар 2 трактор. Болх иштта во вIашагIбелла хиларах а тракторашa бу болх иштта кIезига хиларах а кхашкара балхаш йистедахар дIаьхьду, ялат дIадера дикагIа йола ханаш дIаухийт.

Геттара шорта лел свеклаи хьажкiиши дIаювш уж лелаю звеношн вIашагIъеттар. ХьажкIаш дIаерна дола лаьтташ къоастадаьд, хIаьта цу лаьттах $^2/_3$ дакъа мара хIанз а звеношта тIачIоагIдаьдац, хьажкIаш лелаю звеношн хIанз хила езарех ахаш мара вIашагIтехаяц. Хьажкiаш а кхыйоча тIехьа дIаюв культураш а дIае юхейнсача хана, йистедаккха деза лаьтта аьха тоадар, дIадув фу кийчдар, квадратно-гнездовой сеялкаш тIа болх бе нах Iомабар, звеношн вIашагIтохар, цу звеношта массанена а хьажкIаш а свеклаш а дIае къоастадаь лаьтташ тIачIоагIдар.

ХьажкIаш боккха лоархIам болаш я дика доакъарий база вIашагIтохарна. ХьажкIаша гектара тIера кхыча ялато лучул дукхагIа хьоанал лу. **Массайолча оагIорахьара кийчо е еза хьажкiаш дIаернеи царна гIулакх дарнеи.**

Вай торонаш я хьажкIий - дукхагIа дола дакъа гибридни фу дIадувш, мугIарашта юкъе перекрестни болх беш квадратно-гнездовой хьисапе уж дIае. Цо торо хулийтаргьа цхьан тракториста низаца бIаь совгIа гектар хьажкIашта гIулакх де, цунах дикка кIезиглу хьажкIашта хьега къа.

Ялат дикагIа хьувкъийтарна тIаийца декхараш кхоачащдарна берригa низ тIабахийта беза, хий детташ долча лаьттаех махулла дукхагIа пайда эцарна. Колхозашеи совхозашеи хIанз а эца беззача бесса пайда эцац саьнгарашка гIолла диллача хих.

ВIалла а ла йиш йоацаш во да колхозашкеи совхозашкеи кхашка органически лаьтта тоаду хIамаш яkхар. Кхашка кхо даллара план Грозненски районо — 27 процент кхоачашъяьй, Наурски районо — 32 процент, Шелковски районо — 15 процент.

ХIанз уйла тIаяхийта еза тIехьа дIаювча культурашта лаьтта кийчдарна, гурахьа дIадийнача ялаташта лаьтта тоаду хIамаш тIаяхьарна, иштта кхашка кхо даллaрна а.

Доккхий балхаш хургда сомийн комсийн бешамашка. Комсаш хьалъайе еза, теда еза уж, комсий гаьнаш гIажамех дIаехка еза, мугIарашта юкъе оахам де а цига уж оаккаш болх бе а беза. Из берригa болх лоаццача хана чакхбаккха а беза.

БIаьстий сомий культураши комсаши дIаерна эша гаьнаш ца хиларах, сомийн комсийн бешамаш дIаера план кхоачашъярна еррига хало гуйренна тIайода. БIаьстий дизза кхоачащде деза комсаш дIайогIа 5 эзар гектар лаьтта тоаделга, дIадогIа 25 миллион комсий саьргиш кийчде деза. Из да хIанз лоархIаме дарех цхьа декхар.

ХIанз Iодилхача догIа чIоагIа дика гIулакх даьд гурахьа дIайийна культураш дегIаяккхарна а бIаьстан дийнача ялаташта а, цудухьа дика лаьтта тоадеш, дика вIашагIтохам болаш деррига кхашкара балхаш дар, лакхара хьувкъамаш дахара лард я. Из декхар кхоачащдарна колхозхой, МТС а совхозий а болхлой къахьегама хьинар кхы а чIоагIагIа айде деза.

Тракторех а кхыча юртбоахама машинех а лакхара пайда эцаш, Iалашде деза, хьадеш дола балхаш дика а деш, хIара дийнахьа кхоачащде деза балха боарамаш. ХIара дийнахь балха боарамаш тIехкхоачащеча Донбасерча дикалца вовзаш волча шахтера Н. Мамая балха опыт, къахьегамах хьахур айдарна дIахо юртбоахам шербарна йола чура торонаш гучаяхарна а царех пайда эцарна а боккха низ бола гIулакх хинна дIаотта деза.

Укх кхаь бетта доахах йоаха продукташ яхарна цхьадола гIулакхаш карагIдаьннад. Республикан колхозашка хIара Iаттагара 405 килограмм шура яьккхай, совхозашка соахка цу ханарчул 71 килограмм дукхагIа. Шура якkхара лакхара боарамаш гойтад республикан хьалха латтача дояркаша. Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза дояркас нов. Кугаевских Т. И. кхаь бетта хIара Iаттагара 1395 килограмм шура якkхай, Колесникова Л. А.—1077 килограмм. Красноармейски совхоза дояркаша—Скибо Е. П. — 792 килограмм. Горячеисточненски совхозе дояркас М. Асзабове цу хана хIара Iаттагара 656 килограмм шура яьккхай, Доронина Е. А. — 732 килограмм.

ДукхагIа ду фуаш, иштта дулх даккхар а айденнад хьакхарч лелаяр диках вIашагIделла хиларца.

Цу дерригaнеша йиш хилийтар, соахка цу ханна дIаенначул 10—12 процент дукхагIа хьайбай продукташ паччахьалкхенна дIаяла.

Хьайбай керттерча продукцени заготовка яра а эцара а квартальни план ханал хьалха кхоачашъяьй, фуашта — 102 процент, шурийна 101 процент, дулха 105 процент. Хьайбаех йоаха продукташ яхарна хIанз карагIдаьннараш из хьалхара юхь мара яц. Вай декхар да, колхозийн совхозийн производствен ерригача торонех пайда эцарца хоадамболлаш шура якkхар, фуаш дукхагIа дар, дулх дукхагIа даккхар айделга.

Из иштта дале а цхьайолча колхозашеи совхозашеи доахан леладарна йола уйла мелъяь хиларах, цунца шура якkхар а кIезигдаьд. Иштта, Лермонтовски, Красноармейски совхозашка хIара Iаттагара шура якkхар 64 килограмм лохденнад, Шалински — 47 килограмм, № 2 йолча баьца даари-шурий совхозе — 44 килограмм, Наурски — 43 килограмм.

Иштта цIенхоштара кхоачамбоацараш да хьакхарч лелаяра гIулакх вIашагIдолларнеи къона доахан (Iаьсий) лорадеш хьалкхедарнеи.

Январьи февральи бетташка кхоабачара хьакхарч кийчъяра план Грозненски района колхозаша — 56 процент кхоачашъяьй, Каргалински — 43 процент, Наурски — 33 процент, Шелковски — 36 процент. Цунца, Грозненски, Каргалински, Наурски, Сунженски райони колхозаша соахка цу ханна кхаьба кийчъь дулха поставкана дIаеннарел дукхха а кIезигагIа хьакхарч дIаеннай хIанз.

Из гIулакх хьем боацца тоаде дезаш да. Тiехьаюсаш йолча колхозашта а совхозашта а къаьстта уйла тIаяхийта, уж хьалха латтачарца дIанийсъь, цунца хьайбай продукци производство дикка дукхагIа айе еза.

Республикан парторганизацей декхар да, 1958 шера тIаийца социалистически декхараш кхоачащдарна колхозхой, МТС а совхозий а болхлой творчески хьинар тIадерзадар. ДIахо колхозий строй дегIайоалаярна партес еш йола йоаккхо кхоачашъярна республикан колхозийн совхозийн дикагIа дола жоп хургда из.

С. ПАРФЕНОВ,
ССКП обкома юртбоахама отдела заведующи.

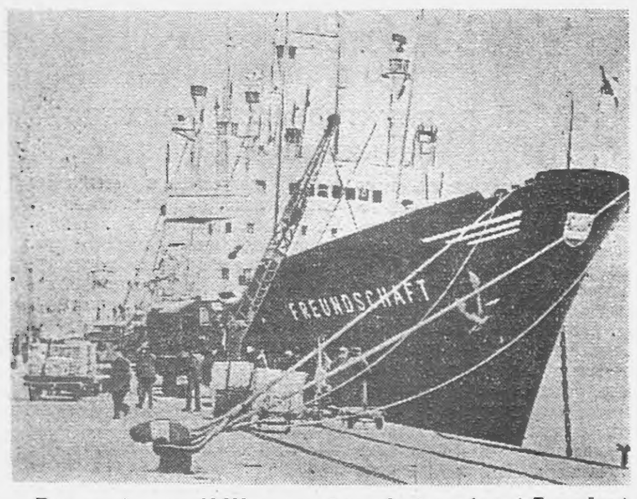

Дукха ха йоаццаш 10.000 тонн чуйода «Фрейндшафт» («ДоттагIал») яха фордацарча базара кема Германски Демократически Республикан кемашта юкъе хьалхара рейс яьй Дальни Востоке додаш. Шанхае кхачалца, 13.000 форда миль йола никъ 41 денна баьб цо.

Сурта тIа. «Фрейндшафт» шанхайски порте.

Сурт Центрабильда. Фотохроника ТАСС

Вай республике

Нохч-ПалгIай Республика юхаметта оттаярца укх гарггарча шерашка хьае лаьрхIа я дукха керда предприятеш. Царна юкъе хургья шекар доаккха ши завод, чхьагIар доаха заводаш машина оатхалаш еш йола завод иштта кхы яраш а.

Уж хьалъйиро дика торо лургья дукха Казахстанерен Киргизерен цIа боагIаш бола нохчийн гIалгIайн балха дIатарбарна.

Цул совгIа, хIанз йолча предприятешкен учрежденешкен балха отта хIара шерра-шера 3000 гаргга сага моттиг хургйолаш я. Царех ахаш Грознерча предприятешка къахьегаш хургба.

Кхачан промышленностан треста хIара шерра-шера балха дIаэцаргба 484 саг, «Красни молот» яхача заводо 200 саг, Грознерча химически заводо — 100 саг, «Грознефтезаводстроя» тресто — 120 саг, № 12 йолча тресто 100 саг, иштта кхыча предприятеша а.

Цига балха оттаргболчарна юкъе хургба дуккха юкъера школа йисте яьккха бола кагирхой. Цо хьахьокх партес а Советски правительствос а вай кагича наха балха говзалаш Iомаяра гIулакха чIоагIа йоакхо еш хилар.

Доккха сий дола гIулакх

Хиннача човнех, е кхы долча лазарех сага дегIацара дукха цIий дIадоалаш хул. Цхьа йолча хана хул цу тайпара цIий сов дукха дIадаларах цунна метта цIий сага юха чу деттача мара из валарах кIалхар ца воакхалуш.

Мичара дохьаргда из цIий? Цхьаболча наха шоай гаргара саг ца волийтар духьа, шоай цIий дIалу цунна.

Бакъда, моттиг нийслу лоро ца могача е чов хиннача сага цун гаргара наха халехь цу минуте цун цIий чу а детта из верзаве везаш. ТIаккха мичара дахь из цIий? Из лу донораша.

Вайна массанена ховш да тIом хиннача шерашка мел дукха човнаш хинна нах кIалхарбоахар донораша тийна цIий бахьан долаш. Донорашта юкъе дукха ба Iаьдало оттабаь мах дIа ца а эцаш, ца могаш, цIий кIезига долча, човнаш хиннача наха гIулакха цIий дIалуш бола донораш.

Дикалца бовзаш ба Грознерча республикански донорски станце болх беш бола лораши медицински юхарни нн. Галкина, Запорожская, Бевзенко, Струйн иштта кхыбараши.

Царна юкъе ба иштта нохчийн гIалгIайн къаман нах Яхьяева Б. а Ибрагимова З. а. Ужаш ба Грознерча городской больницера медицински юхарий. Цар массане а паччахьалкхенгара мах хьа ца а эцаш шоай цIий дIател.

Цу тайпара човнаш хиннеи кхы дола лазараш хиннеи нах кIалхара бахар доккха а наха сийдеш а гIулакх да.

ОСМИЕВ М.

Сурт тIа: аьрдехьара аьттехьа: нн. Галкина, Запорожская, Бевзенко, Струй. И. ПЛИЕВА сурт.

Машар беза доттагIий чIоагIа мутIахьа хилар

Укх деношка Советски машар лорабара комитете доазол дехьарча машар лораберий организацешкара, машар бахьан къовсам лоаттабеча дунен халкъашта юкъерча болама цIи хезача деятелашкара атомни тIема кхерам юхатоха Советски правительствос керда доккха гIулакх дIадоладарах чIоагIа раьза болаш йола телеграммаш ух.

Дерригача мехкашка машар бахьан къувсараш чIоагIа мутIахьа ба Советски Союзе цхьан оагIонгахьара атомнин водороднии герза тохкамаш делга дIадаккхарах СССР-а Лакхехьарча Совето баьча соцама.

«Дег чура къоабал бу оаха СССР-а Лакхехьарча Совето цхьан оагIонгахьара ядерни тохкамаш делга дIадаккхарах баь соцам. Оаха дог гIоздаьнна чIоагIо ю ядерни дерригa герз дизза дIадаккха къовсам лоаттабе», — йоах машар лорабара Японски комитета телеграмма тIа.

Машар бахьан къувсарий немецки Совета президиума цIерах профессора доктора Вальтер Фридриха язду:

«Атомни тIема духьал Европе атомни терзах мукъа йола зона йиллара тIехьа, шинна а германски паччахьалкхений конфедераци хьаяра наькъаца Германи машаре вIашагIтоха оаха Германе лоаттабу къовсам Iалаьмате чIоагIа хьаллоац Атомни герза тохкамаш делга дIадаккхарах болча соцамо.

Цо новкъостал дергда Германен дерригача дунен тIеи машар лора бе уйла йола нах хIанз а къестабеш йола йовкъаш дIаяха.

Оаха дех машар лорабара Советски комитетагара атомни герза тохкамаш делга дIадаккхарах соцам бар бахьан долаш СССР-а правительствона тха баркал дIадала а тхо чIоагIа раьза долга дIахайта а», яхаш.

«Советски правительствос атомни герза тохкамаш делга цхьан оагIорахьара дIадаккхарах бола соцам къоабал бу машар лорабара Итальянски боламо. Машара гIулакха, герз дIадаккхара а дунен мехкашта юкъера кхоккам мелбара а гIулакха эгIара доаккхагIа дакъа лоацаш йола акт лерхI оаха цох», йоах машар лорабара Итальянски болама генеральни секретаро Челесте Негарвилле яхачо.

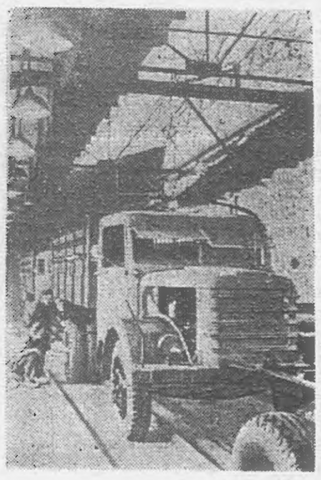

Дукха ха йоаццаш Чепельски автомобильни заводе хьаяьй керда отделочни цех. Хiара 72 минут массаза яла конвейер тIара йоал ши грузовик.

Сурта тIа: цеха басар хьокха отделени.

Венгерски телеграфни агентствон сурт.

Фотохроника ТАСС.

Индонезийски мятежникай эскарашта юкъера восстанеш

Джакарта. (ТАСС). Печато хьахойтачох, мятежникашта керте латта Хусейна — Правиранегара гIоз чубенна лежкъача Букиттинги яхача городе эскара а полицейски а доакъошка восстани хилар. 140-ча батальона командовани еш волча майора Норматиса мятежникашта керте латтача цу гIозара распоряжени кхоачашъе а ца тугаш, Букиттингера аравьлар, цу города гарга гIерташ долча правительствонни эскарах дIажхета. Полицейски йоккха группа шийца а йолаш, Центральни Суматра полицен начальник, совета член вола Кахарудин а Норматиса доакъошца цхьана городера аравьлар. Букиттингера мятежникаш чIоагIа кхерабенна ба. Мятежникашта керте латтача гIозарца барт-цхьоагIо лелае ца тигарах гIулакха тIара дIабаьхаб города мэри муниципалитета виъ члени. Парламента член Мохаммад Джупри хьалха хинна министр къаман партен член Эни Корими лийцаб. Букиттинге радиопередачаш совцаяьй.

Сайринарча нефтетехникуме деша багIараш

Дийнахьа Грознерча предприятешка заводашка, фабрикашка балхаш а деш бийсан нефтетехнукуме дешаш 1024 саг ва. Царна юкъе нохчий а, гIалгIай а, эрсий а, иштта кхыча къамах бола нах ба.

Техникумо дешаш болчарна бархI специальность лургья йистеяьккха баьлча: промышленни предприятешкарча электрооборудованен нефтечазий технологаш, бурув тохара карча электрооборудованен нефтегаводской оборудоване механизацен техникаш, гIирсаш хьалдара техникаш иштта кхы йола специальносташ.

Дешархошта юкъе къаьстта дика деш, брекинг - заводе начальник цеха волча нов. Фроловс, исследовательни институте конструкторски отделе болх беш волча Тарамовс.

Дийнахьа болх а беш дешар хала дале а цхьабакъда, дешар хьаькъал да сага вахар тIехь, — йоах нов. Тарамовс. Аз сай низ а кхетам а дIалургба массанел дикагI бийсанара нефтетехникум йисте яккхарна.

Иштта тIахьех аз кхыбола нохчий а гIалгIай а хьокхам а эцаш бIи ца къожаш бийсанарча школашка деша ахарна.

ГIой-тIе

ГIой-тIе массанена а дика йовзаш я, цун истори къаьстта дика довз цу юрта къахьегамхоша советий Iаьдал доаккхаш леладаьча гIулакхех.

ГIой цу юрта юкъе тIолла Iодоагiача хина цIи я.

Цхьан заман чухь цу хи йисте нохчаша цIенош даь хиннад, хIаьта из маца хиннад хIанз а ховш дац. Цхьабакъда из юрт цига йиллараш гIалат баьнна-м хиннабац. Нах бахарна дижа аьттув болаш, ваха хоза моттиг я из.

ГIой тIа штаб теха хинна большевик — Гикалои цу юртара партиазнаши хIалак а беш. ГIой-тIа гIолла чакх а ваьнна, Сехьа-АтагIе а Дехьа-АтагIе а, Шаьла а яьккха. Ведана бода никъ хьа а лоацаш Оарганал дехьа ядаш йола юрташ яхарца, Нохчичухь бола революционни болам хIалакбе веннавар 1919-ча шера кIай инарал Деникин.

Из план кхоачашъе Деникина эскараш ГIой-тIе яккха даьхкар. Цу дийнахьа ГIой-тIа йисте вахаш вола майра гIойтIархо Цанаев Шида нийсвелар из юрт яккха даьхкача кIай эскарашта духьал.

Майрача цIеча партизана гIойтIархочо Цанаев Шидас дIахьекхар ГIой-тIе советий Iаьдала моастагIашта духьал бохаргбоаца моакхаза берд а хинна дIаэтта хилар.

Цанаев Шида йоккха патриот хиннав, ший юрт яккха баьхкача кIайча эпасарашца тIом беш велар из. Гонахьа баьнна эпсараш а болаш кIай полковник шийна тIавеча, цунца кхы къамаьл доацаш, хьа а яьккха тепча теха вийра Шидас полковник. Цу доккхача, халача дийнахьа ГIой-тIе кIай-эскарашта кара ца яхийтарна эггара хьалха яьнна топ яр из.

Цанаев Шидий топ яьнначчул тIехьагIа беррига гIойтIархой, цаI саннна, шоай синош ца кходеш летар Деникина эскарашта духьал.

ГIой-тIархоша дохадаь, доаржадаь веддар мара кIалхара ца воалаш, хIалакдир цу шийлача дийнахьа шоашта тIадена кIай эскар.

Революционни болам дIаболалуш нохчичухь эггара хьалха революционни штаб дIаоттаяь юрт я ГIойтIе. Цудухьа я из историс ювцаш а кхы тIа историкаша а йоазонхоша а ювцаргйолаш а.

ГIой-тIе юллаш доккха доагIаш хинна ГIой хIанз лекъа дала доал, из иштта дале а ГIой-тIана юкъе гIолла доагIаш доккха хий да. ГIойтархоша боккхача къахьегамца хьадвелла Оарга. ГIойтIа бахача бахархоша хьинар а уйла а тIаяхийта, болхбеш хиларах иштта вай лакхехьа ма дувццара сийлахь истори дола ГIой-тIе, ссциализман боахама балхаш тIа а белгалъяьнна дIаэттай.

ХIанз ГIой-тIа бIаьсти деш дола дерригa лаьттанцара балхаш кхехкаш латт.

Районе йоккха моттиг лоацаш я 10-ча отделенен огородий кха. Укх бIаьсти 200 гектара тIа дIаювргйолаш я цига овощаш, царех кабуц — 82 гектар, помидораш — 80 гектар, нарсаш — 25 гектар, хохаш — 5 гектар, кхыйола культураш — 8 гектар.

Хьалха ГIой-тIана юхе дукха эрий даьдача лаьттаех лаьтта ла хIанз огородашта къоастадаьр, огородни бригаде 137 саг ва, царех 126 кхалсаг я.

Бригадир волча нов. Аслаханов Хьумида йоах: районе оттаяь кобуци помидораши яхара план хIара гектара тIера 14 тонн я, из кIезига хет сона. Кердача социалистически тIалоацамашца оаха тIанийцад укх шера хIара гектара тIера 25 тонн кобуци помидораши яха.

Парникашта Iаьржа лаьтта кийчдеча звенос (хьалхале лелаер Кагирова Зейнап) шоаш тIанийца декхараш тIехкхоачашду, 1,5 норма кхоачашъеш ба кхалнах: Вагаева Айзант, Ахмадова ПаьтIамат, Дагаева Жайнат, иштта кхыбараш.

Парникашка, огороде, дIае кобуцаш, помидораш, нарсаш кхеш йолча звенос а дика бу болх, цар парникашка дика тIаяьнна латт уж культураш. Цу звенона хьалхале лелаеш я Анна Кириченко.

Аннас хьалхле лелаеш болча болхлоша 180 процент кхоачашъю шоашта енна план, уж ба: Евдокия Воронкова, Мунаева Тамара, Ешурка ева Сацита, иштта кхыбараш а.

Дика бу болх Парникашка дIайийнача кобуцашта а помидорашта а шелал ца кхетийта кизгай рамаш тIаехкаш, аьргаш еча звенос а.

Цу звене болча Юсупова Аьсета, Атабаева Бушас, кхыбараша а 1,5 норма кхоачашъю.

«ХIара болх ший къайле йолаш ба. из къайле яьзача, болх дикагIа булу, балха тIехьа дика толамаш доахалу», яхаш шоай собране къамаьл деш яр Юсупова Аьсет.

Иштта дика болх беш я из огородни бригада; цхьабакъда цо беш бола болх кхы а дикагIа хургбар, цун бригадиро нов. Аслаханов Хьумида ший балха тIехь дола кхоачамбоацараш, конторагара шийна новкъостал хиларга а ца хьежаш, ше оарцагIа а ваьнна дIадоахаре.

10-ча отделене 40 гектар сомий бешамаш я, 60 гектар комараш я, хIанз царна тIа балхаш деш я № 2 йола кхашкара (бригада Цомаев Хьамзат), цар сомий гаьнашта гонахьеш оахк, кIир тох, из болх ший ханнахьа ца бича бешамаш дика латаргьяц.

10-ча отделене доахан леладеш ши ферма я, цу шин ферме 1000 гаргга хьайба да царех 461 етт бетташ ба.

1957 шера декабрь бутт болалуш ГIойтIа совхоза 10-ча отделенен управляющи вайтар нов. Джамбулатов Ахьмад из цига воагIача хана дерригача балха доакъошка, къаьстта доахан леладеча фермашка гIулакх во дар.

Цига из вале хиннача хьалхале лелаечо доахан Iангара даха яь кийчо ящар, къаьстта Iаьсийн шинараши чIоагIа гIелденна кIалдисадар, Iоднйшачара хьалгIовтта магацар царна, балха дисциплина геттара во яр.

Нов. Джамбулатовс эггара хьалха ше а ший актива а уйла тIаерзайир кIалдиса дола доахан меттадоаладарна.

Джамбулатов Ахьмад ше зоотехник ва, дуккха а йоккхийча совхозашка болх баь, йоккха опыт а йолаш: цо дийнахь а бус а мело ца еш йол, концентраташ лехар, дала доахка Iаьсийн шинараши меттадоаладир, уж хIанз дика тоаденна дулхала даьхкаьд.

Цу 10-ча отделене 235 говр я, 60 уст ба, 168 шинара да, 50 духьашха дехка доахан да, 170 Iаса да, 3936 котам я, 195 никх ба 400 хьакха я.

Котамаш кхоабача ферма шоашта енна план кхоачаш а тIехкхоачаш а яьй цунна района хьалхале а яьккхай цар, болх дика гIулакхаш карагIдувлаш кхоачашбарах ахчан премеш еннай цига болх бечарна.

Боккха болх ба 10-ча отделенен говраш лелаеча болхлоша лелабер, цар балхаца бувзалуш ба кхы мел долча доакъой болх. Шоашкара дика болх гойташ, мелла холонаш яле а дика балхаш ду цу бригадацарча болхлоша моллагIча хана а кхоачаш ду цар шоашка аьннар.

— ХIанз вай болх дика ца бича, вай республика юхаметтаотаярна хIама дулургдац вайга, республика юхаоттае еза аьлча, вайна хетар из атта гIулакх да аьнна, хIаьта из атта гIулакх хиннадац, балха, эггара хьалха балха мело е мегаргьяц новкъостий, — йоах болхлоша.

ГIой тIе йоккха юрт я, цига совхоза 10-ча отделене 1500 болхло ва, царна бани, клуб е еза. иштта чIоагIа эшаш я электроэнерги, хIанз цига хи тIа йолча станцес кIезига лу энерги, иштта болхлошта цу юрта гIувнаш яха а еза, хIанз цхьа гIув мара яц цига. ГIой-тIа даь даьнна ши-кхо бIаь цIа да, уж кхы тIа деш а латт, цхьабакъда тховнаш тIа юлла хIама кIезига лу наха совхозо.

ГIой-тIара юртбоахамхой чIоагIа баркал оалаш ба партена а правительствона а цар республика юхаметтаотаярах, хIаьта из дика тоаяь дIаоттаярна бе беза болх кIал ца буташ дIабахьа шоаш кийча ба а йоах гIойтIархоша.

Х. МЕХТИЕВ.

Дика чакхьяьлар каникулаш

Дешархошта сакъердаме а пайдана а чакхъяха лаьрхIар бIаьстан каникулаш Долакха - юртарча школен хьехархой коллективо.

5—7 классашкара дешархой Орджоникидзе, Коста Хетагурова музее экскурсе бугалга вIашагIделлар хьехархоша Е. И. Рябоваси, А. Х. Сидаковаси. ЧIоагIа гIадбаха раьза хилар дешархой цу экскурсена.

Иштта сакъердаме яр бераша шой юрта гонахьарча аренашка Iалам довзарна яь экскурси а.

— Ахкан каникулех а цу тайпара экскурсеш ергья оаха, — йоах бераша — дешархоша.

ДЗЕЙТОВ Iийса.

Дика салеIар гулбеннараша

Сакъердаме а нах чIоагIа раьза болаш а дар Первомайски районни культуран цIен художественни самодеятельноста Красно-Октябрьске (Алхасте) оттадаь концерт.

Дика дар Накостхоевси В. Салбиеваси даь «танец джигита» яха халхар а Датиева йийша «ЦIимхара кIаьнк» яха стихотворени а.

Къаракъ меларашь критиковать деш Дозоровси Касиевси бегаш беш дийцар а; илли даьккхача Салбиеваси Дозороваси гIалгIай халхар даьча комсомолкай — дешархой Сидароваси Желябинаси, Зоринаси, иштта Татиевси Дзариевси хьекха номераш а чIоагIа дезаделар наха.

Концерта раьза болаш царна баркал яхаш бар Алхастерча клубе гулбеннараш.

БУЛГУЧЕВ БАШИР.

Комсомольцаша дика къахьег

Комсомола XIII-ча съездага кийчлуш хьинаре къахьегаш ба Наьсер-Кертера комсомольцаш. Совхоза кхашка болх бечарна дика бовзаш ба уж. Дахача сезоне комсомольцаша совгIаташ даьхар дикача балхаца. Иштта бригадира Арчаков Тухана патефон елар, Кодзоев Бийсолтанеи Газгиреев Борисан даьри кочамаш елар, совгIаташ делар кхычарна а.

ХIанз комсомольцаша хьокхаме дIахьу бIаьстан балхаш а.

ДИДИГОВ А.

Редактор
М. ЛЬЯНОВ.

Паччахьалкхен, Нохч-ГIалгIай АССР хьехархой институто

Деша чуец

Института Заочни отделенен физико - математически факультета 1-ча курсе студенташ («математикан» специальностах), историко-филологически факультете («эрсий мотти литературен» яхачен «историен» специальностех), Дешара ха 5 шу.

Заочни отделене конкурс йоацаш дIаэц 5—10-ча классий хьехархой, факультета профилга хьажжа, специальностах болх беча, халкъа дешара учрежденей болхлой, Сийлахьбоккхача Даьй мехка тIема доакъашхой.

Юхьанцарча школай хьехархой пионервожатеш, берий цIенойн бешамийн воспитателаш, иштта школейн кхыча берий кхетама учрежденейн балхаца бувзабенна партийнин комсомольскин аппарата болхлой, конкурсах чуец 5—10-ча классий хьехархой чуийцачул тIехьагIа мукъа йолча моттигашка.

Экзаменаш йоацаш чуец юкъера школа дошон дотон мейдалгиш йоахаш йистеяккхараш, специальни юкъера дешара заведеняш дика яхарах диплом яраш, нагахьа цу факультета профилах йолча специальностах уж болх беш бале.

1-ча курсе дIаэцарашта экзаменаш хул укх предметех:

Физико-математически факультете — эрсий меттан литературанен (йоазув деш); математикана (йоазув деш дагахьи), физика — (Дагахьа хоатташ).

«Эрсий меттен литературани» специальностах.

Эрсий меттен литературани (йоазув деш дагахьеи), СССР истори (дагахь), кхыча мехки метта.

«Историен» специальностах — эрсий меттан литератураннен (йоазув деш дагахьеи), СССР историена (дагахьа).

3-ча курсе экзаменаш йоацаш дIаэц «эрсий меттен литературани», «математикан», «историен» специальностех хьехархой институташ йистеяьхараш.

ШоллагIа специальность Iомае гIерта лакхара хьехархой образовани йола хьехархой дIанийбу общественнин педагогическин цикла зачет еш:

«Эрсий мотти литературен» яхача специальностах — 3-ча курсе вступительни экзаменаш йоацаш, хьалхарчен шоллагIчен курси цхьайола дисциплинаш дIаяларца кхыча мехкн мотти логикеи Iомаярах мукъа а бутташ;

Математикан специальностех — 1-ча курсе, юкъерча школен программан объемах математиканеи физиканеи экзамен йолаш.

Заявленеш тел педагогически института директора цIерагI ераш а долаш: автобиографи, юкъера школа яккхарах дола документ, 3 Х 4 долаш диъ сурт (корта берзан болаш), болх беча меттера справка, болх баьстаж белгалъяь йолаш, специальностьи фу болх беш ва тешал деш, тIехьара болх бечара характеристика, вузе деша болхачарна йола медицински справка (286 форма), справка райбольницан поликлиникан лоро тешал деш хила еза, (справка тIа яьздаь хила деза деша воагIачо ший унагIцIенонна зе доацаш производственни болхи дешарн леладе йиш хилар); вахачара справка.

Заявленеш дIачуийю 1-ча апреле денз 10-ча июнага кхаччалца. Экзаменаш — 10-ча июнагара 1-ча июле кхаччалца хургья. Студентий состава юкъе дIаэцар 1-ча июлагара 5-ча июлага кхаччалца.

ДIанийцараш установочни сессе бахканза баргбац 5-ча июле денз 5-ча августага кхаччалца. Установочни сессе ца боагIаш бисараш — дIабоах. Документаш хьаахийта а справкашка а укх адресах яьзде деза: Грозный, Менделеева улица № 32, хьехархой институт, заочни хьехама отдел, телефон 2-04-51.

Паччахьалкхен чухьара кхадж бувлаш йола 3 проц. дола заем

Москва 1958 шера 30 марта 62-гIча тиража арабаьннача кхаджа

ОФИЦИАЛЬНИ ТАБЛИЦА

Заема ерригача цхьайтте а разряда серен а облигацен а укх номерий кхадж баьлар.

Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам	Серен №№	Облигацен №№	Кхажа сомашцара боарам
000824	36*)	5.000	030494	19*)	5.000	050873	1—50	400	077645	38*)	5.000
002784	1—50	400	031166	47*)	25.000	051322	1—50	400	078141	1—50	400
003607	41*)	5.000	032512	13*)	5.000	051997	1—50	1.000	079415	28*)	5.000
004180	1—50	400	032513	1—50	400	052245	40*)	5.000	079558	38*)	5.000
004241	04*)	10.000	032987	06*)	5.000	052842	1—50	400	080675	1—50	1.000
004790	1—50	1.000	033369	48*)	5.000	052851	20*)	25.000	080787	10*)	5.000
005152	1—50	400	033517	05*)	5.000	053380	26*)	5.000	081200	09*)	5.000
005303	33*)	5.000	033661	1—50	400	053998	12*)	5.000	081334	1—50	400
005433	1—50	400	033769	24*)	10.000	054121	45*)	5.000	081876	24*)	10.000
006337	1—50	400	034027	1—50	400	054720	1—50	1.000	082030	20*)	10.000
007523	29*)	10.000	034181	45*)	10.000	055364	26*)	10.000	082217	1—50	400
007712	29*)	5.000	034297	06*)	5.000	055594	1—50	400	082353	06*)	25.000
008125	09*)	10.000	035139	1—50	400	056288	31*)	10.000	084143	43*)	10.000
009776	49*)	5.000	035683	24*)	5.000	057546	10*)	5.000	084895	39*)	5.000
009928	1—50	400	036565	39*)	5.000	058211	1—50	400	085565	24*)	10.000
010224	21*)	5.000	037783	06*)	5.000	058313	24*)	5.000	086670	42*)	5.000
011884	1—50	400	037964	26*)	5.000	058441	22*)	5.000	088788	08*)	5.000
012040	20*)	5.000	038553	23*)	10.000	059121	47*)	10.000	088876	1—50	400
012194	1—50	400	038619	25*)	5.000	059803	37*)	5.000	089193	16*)	5.000
012272	1—50	400	038963	47*)	10.000	060697	1—50	400	089550	33*)	5.000
014255	1—50	1.000	040713	1—50	400	061687	1—50	400	090441	1—50	400
014337	1—50	1.000	040849	09*)	5.000	062054	34*)	5.000	090875	1—50	1.000
014885	16*)	5.000	040932	18*)	5.000	062823	30*)	5.000	091103	13*)	5.000
015319	36*)	5.000	041098	1—50	1.000	062887	21*)	10.000	091312	45*)	10.000
015495	34*)	25.000	041557	1—50	400	062994	36*)	5.000	091418	1—50	400
015620	1—50	1.000	041807	35*)	10.000	063759	46*)	5.000	092576	04*)	5.000
016101	40*)	10.000	042637	1—50	400	064604	23*)	10.000	092944	45*)	5.000
017008	42*)	5.000	042708	37*)	5.000	066305	1—50	400	093042	1—50	400
018956	22*)	5.000	043001	1—50	400	066430	1—50	400	094040	1—50	400
019087	17*)	10.000	043448	43*)	5.000	066751	23*)	5.000	094806	1—50	400
019592	49*)	10.000	043491	30*)	5.000	068896	44*)	5.000	094834	02*)	5.000
022435	1—50	400	044012	1—50	400	069783	34*)	10.000	094883	1—50	1.000
022542	46*)	5.000	044735	03*)	5.000	072223	07*)	50.000	095945	44*)	5.000
022708	29*)	5.000	045341	16*)	50.000	070550	46*)	5.000	096283	21*)	5.000
022808	03*)	5.000	045591	50*)	5.000	070819	36*)	5.000	096938	1—50	1.000
023769	40*)	5.000	047942	1—50	1.000	070837	23*)	10.000	097058	15*)	10.000
024003	06*)	5.000	048348	12*)	5.000	071765	44*)	5.000	097063	39*)	5.000
026454	1—50	400	048587	40*)	25.000	072615	10*)	5.000	097148	20*)	5.000
026620	11*)	5.000	048670	1—50	400	073605	1—50	400	098965	21*)	5.000
027798	27*)	5.000	048981	13*)	5.000	075079	04*)	5.000	099807	1—50	400
028104	35*)	5.000	049322	14*)	5.000	076197	49*)	5.000	099948	1—50	1.000
028568	1—50	400	049382	40*)	10.000	076440	1—50	1.000			
029824	1—50	400	050706	1—50	400	077144	39*)	5.000			

Цу серен юха йисача облигацей 49 номера 400 сом хIаранена долаш кхажамаш даьлар.
Таблица тIа белгалдаьраш бIаьсома шин облигаце кхажамаш да.
Кхажа сумман чу боагIа хкадж баьннача облигацен нарицательни мах.
Газета тIехьа тIайоагIа номер хьанийцачул тIехьагIа, сберегательни кассий укханга хьежжа баьннача кхажамех ахча дIатела йиш йолаш официальни документ да ер таблица.

Тиража кхадж тассара Комиссен председатель — Москва города Пролетарски района къахьегамхой депутатий совета исполнительни комитета председатель.

ГАВРИЛИН И. С.

Комиссен бехктокхама секретарь
ВАСИЛЬЕВА Л. А.

Челюскинций цIерагIча кинотеатре

Йоккха зал: Керда художественни фильм — **«Лично известен».**

Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

№1 йола зIамига зал: **«Лично известен».**

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 9 с.сайрийна.

Кинотеатре «Родина»

Керда художественни фильм: **«Лично известен».**

Долалу: 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10 с. сайрийна.

Историен, метта говзалаш Iомае Дагестанерча (Махачкала) укх шера университета аспирантуре деша пхи меттиг еннай нохчаштен гIалгIаштен.

Цига деша ваха безамболчо документаш (институт чакхъяккхара диплома копи, биографи, лични листок, характеристика, заявлени) дахкийта укх адресах: Грозный, ул-Сталина № 23 институт.

Грозный городе 1-гIа Курински улицагIа № 26 йолча цIагIа вахача Шамсудинов Абдурашид Хасановича, Грозный городе Широкий яхача переулке № 9 йолча цIагIа яха ший сесаг Шамсудинова Рашида Зиновьевна йитарах дола дош судага дIачу деннад. Грозный города Ленински района Нарсуда 1-ча участке дувцаргда из дош.

Белгородски областе Василевски района Ватутина цIерагIча совхозе вахача **Сушков** Яков Игнатьевича суде деннад Грозне, Кабардински улицах, № 3 яхаш йолча **Сушкова** Раиса Васильевнацара къастара дош. Дош дувцаргда Грознен Ленински района 1-ча участка халкъа суде.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 23, телефоны: редактора 2-41-23, зам. редактора 2-07-01, отдела партийной жизни 2-25-72, корректорской — 2-30-91.

СФ00747. Типография им 11 августа 1918 года, проспект Революции 30/3. Заказ № 2049.